

ที่ นร ๐๕๐๓/๑๕๑๗๐

มิถุนายน ๒๕๖๑

สำนักงานเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
ปฏิบัติหน้าที่
สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาศึกษาวิจัยและพัฒนา
เลขที่ 6295
วันที่ 19 มิ.ย. 2561
เวลา 14.32 น.
สำนักนายกรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

กราบเรียน ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

สิ่งที่ส่งมาด้วย ร่างพระราชบัญญัติฯ และเอกสารประกอบในเรื่องนี้

ด้วยคณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาลงมติให้เสนอร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติเป็นเรื่องด่วนดังที่ได้ส่งมาพร้อมนี้

จึงขอเสนอร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว พร้อมด้วยบันทึกหลักการและเหตุผล บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญ และเอกสารเกี่ยวกับการดำเนินการตามมาตรา ๗๗ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยมาเพื่อขอได้โปรดนำเสนอสภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาเป็นเรื่องด่วนต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

พลเอก

(ประยุทธ์ จันทร์โอชา)

นายกรัฐมนตรี

กลุ่มงานบริหารทั่วไป
รับที่ ๕๖๓/๒๑ วันที่ ๑๙ มิ.ย. ๖๑
เวลา ๑๕.๓๖ ถึง พ.ย.
๑๕.๕๓ สำนักงานการประชุม ๑๑๑

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๐๐ ต่อ ๑๓๔๒ (วนิช)

โทรสาร ๐ ๒๒๘๐ ๘๑๒๑ (D/วนิช/09/หนังสือ/006)

www.cabinet.thaigov.go.th

กลุ่มงานพระราชบัญญัติ
รับที่ ๑๕/๒๕๖๑
วันที่ ๑๙ มิ.ย. ๖๑
เวลา ๑๕.๕๓ น.

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมาย
วิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ..)

พ.ศ.

หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ดังต่อไปนี้

- (๑) กำหนดหลักเกณฑ์การตั้งทนายความให้แก่จำเลยและกำหนดให้จำเลยอาจแถลงให้ศาลทราบถึงข้อเท็จจริงหรือข้อกฎหมายอันสำคัญที่ศาลควรสั่งว่าคดีไม่มีมูล (เพิ่มมาตรา ๑๖๕/๑ และมาตรา ๑๖๕/๒)
- (๒) กำหนดให้คำสั่งของศาลที่ว่าคดีมีมูลให้แสดงข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายพร้อมเหตุผลประกอบ (เพิ่มมาตรา ๑๖๗ วรรคสอง)
- (๓) เพิ่มเติมกรณีที่ศาลมีอำนาจพิจารณาและสืบพยานลับหลังจำเลยได้ (เพิ่มมาตรา ๑๗๒ ทวิ วรรคหนึ่ง (๔) และ (๕))
- (๔) กำหนดหลักเกณฑ์ในการดำเนินกระบวนการพิจารณาสำหรับกรณีที่จำเลยหลบหนีหรือไม่มาฟังการพิจารณาและสืบพยานโดยไม่มีเหตุอันสมควร และกรณีที่จำเลยเป็นนิติบุคคลซึ่งศาลได้ออกหมายจับผู้จัดการหรือผู้แทนของนิติบุคคลแล้วแต่ยังจับตัวมาไม่ได้ และไม่มีผู้แทนอื่นของนิติบุคคลมาดำเนินการแทนนิติบุคคลนั้นได้ (เพิ่มมาตรา ๑๗๒ ทวิ/๑ และมาตรา ๑๗๒ ทวิ/๒)
- (๕) กำหนดค่าใช้จ่ายในการส่งสำเนาคำฟ้องและหมายเรียกให้แก่จำเลยในคดีซึ่งราษฎรเป็นโจทก์ (เพิ่มมาตรา ๒๕๗)

เหตุผล

โดยที่บทบัญญัติของกฎหมายเกี่ยวกับการไต่สวนมูลฟ้องในปัจจุบันยังไม่เอื้อต่อการคุ้มครองสิทธิของจำเลย เนื่องจากจำเลยอาจไม่มีทนายความคอยช่วยเหลือและไม่สามารถแถลงให้ศาลทราบถึงข้อเท็จจริงหรือข้อกฎหมายอันสำคัญที่ศาลควรสั่งว่าคดีไม่มีมูลและในชั้นพิจารณาคดีหากจำเลยไม่มาศาล ศาลไม่สามารถสืบพยานต่อไปได้จนกว่าจะได้ตัวจำเลยมาหรือกรณีที่ไม่มีผู้แทนอื่นของนิติบุคคลมาดำเนินการแทนนิติบุคคลนั้นได้ ซึ่งทำให้เกิดความล่าช้าและส่งผลกระทบต่อหลักการอำนวยความยุติธรรมที่รวดเร็วและเป็นธรรม ตลอดจนส่งผลกระทบต่อความเชื่อมั่นและความศรัทธาที่มีต่อระบบศาลยุติธรรม สมควรแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาในเรื่องดังกล่าว และโดยที่เป็นการสมควรให้การเรียกเก็บค่าใช้จ่ายในการส่งสำเนาคำฟ้องและหมายเรียกให้แก่จำเลยมีจำนวนไม่สูงเกินสมควร จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๑๖๕/๒ ในการไต่สวนมูลฟ้อง จำเลยอาจแถลงให้ศาลทราบถึงข้อเท็จจริงหรือข้อกฎหมายอันสำคัญที่ศาลควรสั่งว่าคดีไม่มีมูล และจะระบุในคำแถลงถึงตัวบุคคล เอกสาร หรือวัตถุที่จะสนับสนุนข้อเท็จจริงตามคำแถลงของจำเลยด้วยก็ได้ กรณีเช่นว่านี้ ศาลอาจเรียกบุคคล เอกสาร หรือวัตถุดังกล่าวมาเป็นพยานศาลเพื่อประกอบการวินิจฉัยสั่งคดีได้ตามที่จำเป็นและสมควร โดยโจทก์และจำเลยอาจถามพยานศาลได้เมื่อได้รับอนุญาตจากศาล ทั้งนี้ จะรับฟังพยานที่จำเลยแถลงให้เป็นพยานศาลเป็นโทษแก่จำเลยมิได้”

มาตรา ๔ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสองของมาตรา ๑๖๗ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

“คำสั่งของศาลที่ว่าคดีมีมูลให้แสดงข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายพร้อมเหตุผลอย่างชัดเจนประกอบด้วย”

มาตรา ๕ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็น (๔) และ (๕) ของวรรคหนึ่งของมาตรา ๑๗๒ ทวิ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

“(๔) จำเลยไม่อาจมาฟังการพิจารณาและสืบพยานได้เนื่องจากความเจ็บป่วย และแพทย์ผู้รับผิดชอบการรักษารับรองว่าอยู่ในภาวะที่ไม่อาจมาฟังการพิจารณาและสืบพยานได้ หรือมีเหตุจำเป็นอย่างอื่นอันมีอาจก้าวล่วงได้ เมื่อจำเลยมีทนายความและจำเลยได้รับอนุญาตจากศาลที่จะไม่มาฟังการพิจารณาและสืบพยาน

(๕) ในระหว่างการพิจารณาและสืบพยาน ศาลมีคำสั่งให้จำเลยออกจากห้องพิจารณา เพราะเหตุขัดขวางการพิจารณา หรือจำเลยออกจากห้องพิจารณาโดยไม่ได้รับอนุญาตจากศาล”

มาตรา ๖ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๑๗๒ ทวิ/๑ และมาตรา ๑๗๒ ทวิ/๒ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

“มาตรา ๑๗๒ ทวิ/๑ ภายหลังที่ศาลได้ดำเนินการตามมาตรา ๑๗๒ วรรคสอง แล้วเมื่อศาลเห็นว่าจำเลยหลบหนีหรือไม่มาฟังการพิจารณาและสืบพยานโดยไม่มีเหตุอันสมควร ให้ศาลออกหมายจับจำเลย หากไม่ได้ตัวจำเลยมาภายในหนึ่งเดือนนับแต่วันออกหมายจับ เมื่อศาลเห็นเป็นการสมควรเพื่อให้การพิจารณาเป็นไปโดยไม่ชักช้า และจำเลยมีทนายความ ให้ศาลมีอำนาจพิจารณาและสืบพยานลับหลังจำเลยได้ และเมื่อศาลพิจารณาคดีเสร็จแล้ว ให้ศาลมีคำพิพากษาในคดีนั้นต่อไป

การพิจารณาและสืบพยานตามวรรคหนึ่งต้องมีใช้คดีที่มีอัตราโทษประหารชีวิต หรือคดีที่จำเลยมีอายุไม่เกินสิบแปดปีในวันที่ถูกฟ้องต่อศาล

มาตรา ๑๗๒ ทวิ/๒ ในคดีที่จำเลยเป็นนิติบุคคล ภายหลังที่ศาลได้ดำเนินการตามมาตรา ๑๗๒ วรรคสอง แล้ว หากศาลได้ออกหมายจับผู้จัดการหรือผู้แทนของนิติบุคคลนั้นแล้ว แต่ยังไม่จับตัวมาได้ภายในหนึ่งเดือนนับแต่วันออกหมายจับ และไม่มีผู้แทนอื่นของนิติบุคคล มาดำเนินการแทนนิติบุคคลนั้นได้ เมื่อศาลเห็นเป็นการสมควรเพื่อให้การพิจารณาเป็นไปโดยไม่ชักช้า ให้ศาลมีอำนาจพิจารณาและสืบพยานลับหลังจำเลยได้ และเมื่อศาลพิจารณาคดีเสร็จแล้ว ให้ศาลมีคำพิพากษาในคดีนั้นต่อไป”

มาตรา ๗ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๒๕๗ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งถูกยกเลิกโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๒๘) พ.ศ. ๒๕๕๑

“มาตรา ๒๕๗ ในคดีซึ่งราษฎรเป็นโจทก์ โจทก์จะต้องเสียค่าใช้จ่ายในการส่งสำเนา คำฟ้องและหมายเรียกให้แก่จำเลยโดยค่าใช้จ่ายดังกล่าวจะต้องมีจำนวนไม่สูงเกินสมควร”

มาตรา ๘ บทบัญญัติมาตรา ๑๖๕/๑ มาตรา ๑๖๕/๒ และมาตรา ๑๖๗ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ ไม่ใช่บังคับแก่คดีที่มีการยื่นฟ้อง ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ และให้ใช้กฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ในวันที่มีการยื่นฟ้องนั้นบังคับแก่คดี ดังกล่าวจนกว่าคดีจะถึงที่สุด

มาตรา ๙ ให้ประธานศาลฎีการักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระราชโองการ

.....
นายกรัฐมนตรี

บันทึกวิเคราะห์สรุป

สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (หลักเกณฑ์การไต่สวนมูลฟ้อง การพิจารณาและสืบพยานลับหลังจำเลย และค่าธรรมเนียม)

คณะรัฐมนตรีได้มีมติให้เสนอร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (หลักเกณฑ์การไต่สวนมูลฟ้อง การพิจารณาและสืบพยานลับหลังจำเลย และค่าธรรมเนียม) ต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ และสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ได้จัดทำบันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ ดังต่อไปนี้

๑. เหตุผลและความจำเป็นในการเสนอร่างพระราชบัญญัติ

โดยที่บทบัญญัติของกฎหมายเกี่ยวกับการไต่สวนมูลฟ้องในปัจจุบันยังไม่เอื้อต่อการคุ้มครองสิทธิของจำเลย เนื่องจากจำเลยอาจไม่มีทนายความคอยช่วยเหลือและไม่สามารถแถลงให้ศาลทราบถึงข้อเท็จจริงหรือข้อกฎหมายอันสำคัญที่ศาลควรสั่งว่าคดีไม่มีมูล และในชั้นพิจารณาคดีหากจำเลยไม่มาศาล ศาลไม่สามารถสืบพยานต่อไปได้จนกว่าจะได้ตัวจำเลยมา หรือกรณีที่ไม่มีผู้แทนอื่นของนิติบุคคลมาดำเนินการแทนนิติบุคคลนั้นได้ ซึ่งทำให้เกิดความล่าช้าและส่งผลกระทบต่อหลักการอำนวยความยุติธรรมที่รวดเร็วและเป็นธรรม ตลอดจนส่งผลกระทบต่อความเชื่อมั่นและความศรัทธาที่มีต่อระบบศาลยุติธรรม สมควรแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาในเรื่องดังกล่าว และโดยที่เป็นการสมควรให้การเรียกเก็บค่าใช้จ่ายในการส่งสำเนาคำฟ้องและหมายเรียกให้แก่จำเลยมีจำนวนไม่สูงเกินสมควร จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

๒. สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ

๒.๑ กำหนดหลักเกณฑ์การตั้งทนายความให้แก่จำเลยในชั้นไต่สวนมูลฟ้องสำหรับคดีที่มีอัตราโทษประหารชีวิต คดีที่จำเลยมีอายุไม่เกินสิบแปดปีในวันที่ถูกฟ้องต่อศาล และคดีที่มีอัตราโทษจำคุก โดยให้ศาลจ่ายเงินรางวัลและค่าใช้จ่ายแก่ทนายความที่ศาลตั้งตามระเบียบที่คณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรมกำหนดโดยความเห็นชอบจากกระทรวงการคลัง และกำหนดให้ในการไต่สวนมูลฟ้องจำเลยอาจแถลงให้ศาลทราบถึงข้อเท็จจริงหรือข้อกฎหมายอันสำคัญที่ศาลควรสั่งว่าคดีไม่มีมูล ซึ่งศาลอาจเรียกบุคคล เอกสาร หรือวัตถุ ที่ระบุในคำแถลงของจำเลยมาเป็นพยานศาลเพื่อประกอบการวินิจฉัยสั่งคดีได้ตามที่จำเป็นและสมควร ทั้งนี้ จะรับฟังพยานที่จำเลยแถลงให้เป็นพยานศาลเป็นโทษแก่จำเลยมิได้ (ร่างมาตรา ๓ (เพิ่มมาตรา ๑๖๕/๑ และมาตรา ๑๖๕/๒))

๒.๒ กำหนดให้คำสั่งของศาลที่ว่าคดีมีมูลให้แสดงข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายพร้อมเหตุผลอย่างชัดเจนประกอบด้วย (ร่างมาตรา ๔ (เพิ่มมาตรา ๑๖๗ วรรคสอง))

๒.๓ เพิ่มเติมกรณีที่ศาลมีอำนาจพิจารณาและสืบพยานลับหลังจำเลยได้สำหรับกรณีที่จำเลยไม่อาจมาฟังการพิจารณาและสืบพยานได้เนื่องจากความเจ็บป่วยและแพทย์ผู้รับผิดชอบการรักษา

ให้การรับรอง หรือมีเหตุจำเป็นอย่างอื่นอันมิอาจก้าวล่วงได้ เมื่อจำเลยมีทนายความและจำเลยได้รับอนุญาตจากศาลที่จะไม่มาฟังการพิจารณาและสืบพยาน (ร่างมาตรา ๕ (เพิ่มมาตรา ๑๗๒ ทวิวรรคหนึ่ง (๔)) และกรณีที่ศาลมีคำสั่งให้จำเลยออกจากห้องพิจารณาเพราะเหตุขัดขวางการพิจารณาหรือจำเลยออกจากห้องพิจารณาโดยไม่ได้รับอนุญาตจากศาล (ร่างมาตรา ๕ (เพิ่มมาตรา ๑๗๒ ทวิวรรคหนึ่ง (๕))

๒.๔ กำหนดหลักเกณฑ์ในการดำเนินกระบวนการพิจารณาสำหรับกรณีจำเลยหลบหนีหรือไม่มาฟังการพิจารณาและสืบพยานโดยไม่มีเหตุอันสมควร กล่าวคือ ภายหลังจากการพิจารณาคดีครั้งแรกโดยศาลได้อ่านและอธิบายฟ้องให้จำเลยฟังและถามคำให้การของจำเลยซึ่งเป็นการดำเนินการตามมาตรา ๑๗๒ วรรคสอง แล้ว และต่อมาจำเลยหลบหนีหรือไม่มาฟังการพิจารณาและสืบพยานโดยไม่มีเหตุอันสมควรซึ่งศาลได้ออกหมายจับจำเลย แต่ไม่ได้ตัวจำเลยมาภายในหนึ่งเดือนนับแต่วันออกหมายจับ เมื่อศาลเห็นเป็นการสมควรเพื่อให้การพิจารณาเป็นไปโดยไม่ชักช้า และจำเลยมีทนายความ ให้ศาลมีอำนาจพิจารณาและสืบพยานลับหลังจำเลยได้ อย่างไรก็ตาม การพิจารณาและสืบพยานลับหลังจำเลยในกรณีนี้ได้นั้นจะต้องมีโชคดีที่มีอัตราโทษประหารชีวิต หรือคดีที่จำเลยมีอายุไม่เกินสิบแปดปีในวันที่ถูกฟ้องต่อศาล (ร่างมาตรา ๖ (เพิ่มมาตรา ๑๗๒ ทวิ/๑)) สำหรับกรณีที่จำเลยเป็นนิติบุคคลภายหลังจากที่ศาลได้ดำเนินการตามมาตรา ๑๗๒ วรรคสอง แล้ว และศาลได้ออกหมายจับผู้จัดการหรือผู้แทนของนิติบุคคลนั้นแล้วแต่ยังจับตัวมาไม่ได้ภายในหนึ่งเดือนนับแต่วันออกหมายจับ และไม่มีผู้แทนอื่นของนิติบุคคลมาดำเนินการแทนนิติบุคคลนั้นได้ เมื่อศาลเห็นเป็นการสมควรเพื่อให้การพิจารณาเป็นไปโดยไม่ชักช้า ให้ศาลมีอำนาจพิจารณาและสืบพยานลับหลังจำเลยได้ และเมื่อศาลพิจารณาคดีเสร็จแล้ว ให้ศาลมีคำพิพากษาในคดีนั้นต่อไป (ร่างมาตรา ๖ (เพิ่มมาตรา ๑๗๒ ทวิ/๒))

๒.๕ กำหนดให้ในคดีซึ่งราษฎรเป็นโจทก์ โจทก์จะต้องเสียค่าใช้จ่ายในการส่งสำเนาคำฟ้องและหมายเรียกให้แก่จำเลย โดยค่าใช้จ่ายดังกล่าวจะต้องมีจำนวนไม่สูงเกินสมควร (ร่างมาตรา ๗ (เพิ่มมาตรา ๒๕๗))

๒.๖ กำหนดบทเฉพาะกาลเพื่อยกเว้นมิให้นำบทบัญญัติมาตรา ๑๖๕/๑ มาตรา ๑๖๕/๒ และมาตรา ๑๖๗ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับแก่คดีที่มีการยื่นฟ้องก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ โดยให้คดีดังกล่าวใช้กฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ในวันที่มีการยื่นฟ้องคดีนั้นจนกว่าคดีจะถึงที่สุด (ร่างมาตรา ๘)

๒.๗ กำหนดให้ประธานศาลฎีการักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ (ร่างมาตรา ๙)

๓. ประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับ

โดยที่การไต่สวนมูลฟ้องเป็นกระบวนการพิจารณาความทางอาญาที่สำคัญเพื่อให้ศาลได้พิจารณารูปคดีของโจทก์ก่อนว่ามีมูลเพียงพอที่ศาลควรรับคดีนั้นไว้พิจารณาต่อไปหรือไม่ เพื่อป้องกันการกลั่นแกล้งหรือความเข้าใจผิดของโจทก์ที่เกี่ยวกับข้อเท็จจริงหรือข้อกฎหมายบางประการ โดยศาลจะรับฟังพยานหลักฐานของโจทก์พอสมควรเท่าที่จะแสดงได้ว่าคดีนั้นมีมูลในเบื้องต้น แต่ในส่วนของจำเลยตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาเกี่ยวกับการไต่สวนมูลฟ้องในปัจจุบันนั้น จำเลยยังไม่สามารถนำพยานหลักฐานเข้าสืบหักล้างพยานโจทก์ในชั้นไต่สวนมูลฟ้องได้ เพราะเป็นเพียง

ชั้นการพิจารณาในเบื้องต้นว่าคดีมีมูลหรือไม่เท่านั้น ซึ่งไม่เพียงพอสำหรับการคุ้มครองสิทธิในการต่อสู้คดีของจำเลยในชั้นไต่สวนมูลฟ้อง ในการแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาโดยร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้จึงมีสาระสำคัญเป็นการกำหนดให้มีการตั้งทนายความให้แก่จำเลยในชั้นไต่สวนมูลฟ้อง และกำหนดให้จำเลยอาจแถลงให้ศาลทราบถึงข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายอันสำคัญที่ศาลควรสั่งว่าคดีไม่มีมูล โดยกำหนดให้คำสั่งของศาลที่ว่าคดีมีมูล ให้แสดงข้อเท็จจริง ข้อกฎหมาย พร้อมเหตุผล เพื่อเป็นการเปิดโอกาสให้จำเลยได้แสดงเอกสารหลักฐานที่สำคัญเพื่อหักล้างข้อกล่าวหาของโจทก์ได้ตั้งแต่ในชั้นไต่สวนมูลฟ้องซึ่งเป็นกระบวนการเริ่มต้นของวิธีพิจารณาความอาญา อันมีผลเป็นการคุ้มครองสิทธิในการต่อสู้คดีของจำเลยมากยิ่งขึ้น สำหรับการกำหนดหลักเกณฑ์ในการดำเนินกระบวนการพิจารณาและสืบพยานลับหลังจำเลยในบางกรณีโดยเฉพาะกรณีจำเลยหลบหนีระหว่างการพิจารณานั้น แม้จะทำให้กระบวนการยุติธรรมทางอาญาสามารถดำเนินการต่อไปได้ และสามารถอำนวยความสะดวกได้เป็นอย่างดี แต่ก็ได้เพิ่มเติมมาตรการและเงื่อนไขต่าง ๆ ให้มีความเหมาะสม คุ้มครองสิทธิของจำเลยเพื่อให้เกิดความเป็นธรรม สร้างความเชื่อมั่นและความศรัทธาที่มีต่อระบบศาลยุติธรรม

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา	ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	เหตุผลในการแก้ไขเพิ่มเติม
	มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป มาตรา ๓ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๑๖๕/๑ และมาตรา ๑๖๕/๒ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา “มาตรา ๑๖๕/๑ ในคดีที่มีอัตราโทษประหารชีวิตหรือในคดีที่จำเลยมีอายุไม่เกินสิบแปดปีในวันที่ถูกฟ้องต่อศาลในการไต่สวนมูลฟ้องตามมาตรา ๑๖๕ ถ้าจำเลยมาศาลเมื่อใดและจำเลยไม่มีทนายความ ก็ให้ศาลตั้งทนายความให้ ในคดีที่มีอัตราโทษจำคุก ในการไต่สวนมูลฟ้องตามมาตรา ๑๖๕ ถ้าจำเลยมาศาลเมื่อใด ให้ศาลถามจำเลยว่ามีทนายความหรือไม่ ถ้าไม่มีและจำเลยต้องการทนายความ ก็ให้ศาลตั้งทนายความให้ ให้ศาลจ่ายเงินรางวัลและค่าใช้จ่ายแก่ทนายความที่ศาลตั้งตามมาตรา นี้ โดยคำนึงถึงสภาพแห่งคดีและสภาวะทางเศรษฐกิจ ทั้งนี้ ตามระเบียบที่คณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรมกำหนดโดยความเห็นชอบจากกระทรวงการคลัง มาตรา ๑๖๕/๒ ในการไต่สวนมูลฟ้อง จำเลยอาจแถลงให้ศาลทราบถึงข้อเท็จจริงหรือข้อกฎหมายอันสำคัญที่ศาลควรสั่งว่าคดีไม่มีมูล และจะระบุในคำแถลงถึงตัวบุคคล เอกสาร หรือวัตถุที่จะสนับสนุนข้อเท็จจริงตามคำแถลงของจำเลยด้วยก็ได้ กรณีเช่นนี้ศาลอาจเรียกบุคคล เอกสาร หรือวัตถุดังกล่าวมาเป็นพยานศาลเพื่อประกอบการวินิจฉัยสั่งคดีได้ตามที่จำเป็นและสมควร โดยโจทก์และจำเลยอาจถามพยานศาลได้เมื่อได้รับอนุญาตจากศาล ทั้งนี้ จะรับฟังพยานที่จำเลยแถลงให้เป็นพยานศาลเป็นโทษแก่จำเลยมิได้”	กำหนดหลักเกณฑ์การตั้งทนายความให้แก่จำเลยในชั้นไต่สวนมูลฟ้องเพื่อคุ้มครองสิทธิของจำเลย กำหนดให้จำเลยสามารถแถลงให้ศาลทราบถึงข้อเท็จจริงหรือข้อกฎหมายอันสำคัญที่ศาลควรสั่งว่าคดีไม่มีมูลได้ เพื่อเปิดโอกาสให้จำเลยได้แสดงเอกสารหลักฐานที่สำคัญเพื่อหักล้างข้อกล่าวหาของโจทก์ได้ตั้งแต่ในชั้นไต่สวนมูลฟ้อง

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา	ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	เหตุผลในการแก้ไขเพิ่มเติม
มาตรา ๑๖๗ ถ้าปรากฏว่าคดีมีมูล ให้ศาลประทับฟ้องไว้พิจารณาต่อไปเฉพาะกระธงที่มีมูล ถ้าคดีไม่มีมูล ให้พิพากษายกฟ้อง มาตรา ๑๗๒ ทวิ ภายหลังจากที่ศาลได้ดำเนินการตาม มาตรา ๑๗๒ วรรค ๒ แล้ว เมื่อศาลเห็นเป็นการสมควร เพื่อให้การดำเนินการพิจารณาเป็นไปโดยไม่ชักช้า ศาลมีอำนาจพิจารณาและสืบพยานลับหลังจำเลยได้ในกรณี ดังต่อไปนี้ (๑) ในคดีมีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงไม่เกินสิบปี จะมีโทษปรับด้วยหรือไม่ก็ตาม หรือในคดีมีโทษปรับสถานเดียว เมื่อจำเลยมีทนายและจำเลยได้รับอนุญาตจากศาลที่จะไม่มาฟังการพิจารณา และการสืบพยาน (๒) ในคดีที่มีจำเลยหลายคน ถ้าศาลพอใจตามคำแถลงของโจทก์ว่า การพิจารณาและการสืบพยานตามที่โจทก์ขอให้กระทำไม่เกี่ยวแก่จำเลยคนใด ศาลจะพิจารณาและสืบพยานลับหลังจำเลยคนนั้นก็ได้ (๓) ในคดีที่มีจำเลยหลายคน ถ้าศาลเห็นสมควรจะพิจารณาและสืบพยานจำเลยคนหนึ่ง ๆ ลับหลังจำเลยคนอื่นก็ได้	มาตรา ๔ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสองของมาตรา ๑๖๗ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา “คำสั่งของศาลที่ว่าคดีมีมูลให้แสดงข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายพร้อมเหตุผลอย่างชัดเจนประกอบด้วย” มาตรา ๕ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็น (๔) และ (๕) ของวรรคหนึ่งของมาตรา ๑๗๒ ทวิ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา	กำหนดให้คำสั่งของศาลที่ว่าคดีมีมูลต้องแสดงข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายพร้อมเหตุผลอย่างชัดเจน

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา	ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	เหตุผลในการแก้ไขเพิ่มเติม
ในคดีที่ศาลพิจารณาและสืบพยานตาม (๒) หรือ (๓) กลับหลังจำเลยคนใด ไม่ว่ากรณีจะเป็นประการใด ห้ามมิให้ศาลรับฟังการพิจารณา และการสืบพยาน ที่กระทำกลับหลังนั้นเป็นผลเสียหายแก่จำเลยคนนั้น	“(๔) จำเลยไม่อาจมาฟังการพิจารณาและสืบพยานได้ เนื่องจากความเจ็บป่วยและแพทย์ผู้รับผิดชอบการรักษารับรองว่า อยู่ในภาวะที่ไม่อาจมาฟังการพิจารณาและสืบพยานได้ หรือมีเหตุจำเป็นอย่างอื่นอันมีอาจก้าวล่วงได้ เมื่อจำเลยมีนายความและจำเลยได้รับอนุญาตจากศาลที่จะไม่มาฟังการพิจารณาและสืบพยาน (๕) ในระหว่างการพิจารณาและสืบพยาน ศาลมีคำสั่งให้จำเลยออกจากห้องพิจารณาเพราะเหตุขัดขวางการพิจารณา หรือจำเลยออกจากห้องพิจารณาโดยไม่ได้รับอนุญาตจากศาล” มาตรา ๖ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๑๗๒ ทวิ/๑ และมาตรา ๑๗๒ ทวิ/๒ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา “มาตรา ๑๗๒ ทวิ/๑ ภายหลังจากที่ศาลได้ดำเนินการตาม มาตรา ๑๗๒ วรรคสอง แล้ว เมื่อศาลเห็นว่าจำเลยหลบหนีหรือไม่มาฟังการพิจารณาและสืบพยานโดยไม่มีเหตุอันสมควร ให้ศาลออกหมายจับจำเลย หากไม่ได้ตัวจำเลยมาภายในหนึ่งเดือนนับแต่วันออกหมายจับ เมื่อศาลเห็นเป็นการสมควรเพื่อให้การพิจารณาเป็นไปโดยไม่ชักช้า และจำเลยมีนายความ ให้ศาลมีอำนาจพิจารณาและสืบพยานกลับหลังจำเลยได้ และเมื่อศาลพิจารณาคดีเสร็จแล้ว ให้ศาลมีคำพิพากษาในคดีนั้นต่อไป การพิจารณาและสืบพยานตามวรรคหนึ่งต้องมีข้อคดีที่มีอัตราโทษประหารชีวิต หรือคดีที่จำเลยมีอายุไม่เกินสิบแปดปี ในวันที่ถูกฟ้องต่อศาล	เพิ่มกรณีที่ศาลมีอำนาจพิจารณาและสืบพยานกลับหลังจำเลยได้ เพิ่มกรณีที่ศาลมีอำนาจพิจารณาและสืบพยานกลับหลังจำเลยได้ กำหนดหลักเกณฑ์ในการดำเนินกระบวนการพิจารณาสำหรับกรณีจำเลยหลบหนีหรือไม่มาฟังการพิจารณาและสืบพยานโดยไม่มีเหตุอันสมควร

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา	ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	เหตุผลในการแก้ไขเพิ่มเติม
มาตรา ๒๕๗ (ยกเลิกโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๒๘) พ.ศ. ๒๕๕๑)	มาตรา ๑๗๒ ทวิ/๒ ในคดีที่จำเลยเป็นนิติบุคคล ภายหลังจากศาลได้ดำเนินการตามมาตรา ๑๗๒ วรรคสอง แล้ว หากศาลได้ออกหมายจับผู้จัดการหรือผู้แทนของนิติบุคคลนั้นแล้ว แต่ยังไม่จับตัวมาไม่ได้ภายในหนึ่งเดือนนับแต่วันออกหมายจับ และไม่มีผู้แทนอื่นของนิติบุคคลมาดำเนินการแทนนิติบุคคลนั้นได้ เมื่อศาลเห็นเป็นการสมควรเพื่อให้การพิจารณาเป็นไปโดยไม่ชักช้า ให้ศาลมีอำนาจพิจารณาและสืบพยานลับหลังจำเลยได้ และเมื่อศาลพิจารณาคดีเสร็จแล้ว ให้ศาลมีคำพิพากษาในคดีนั้นต่อไป” มาตรา ๗ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๒๕๗ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งถูกยกเลิกโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๒๘) พ.ศ. ๒๕๕๑ “มาตรา ๒๕๗ ในคดีซึ่งราษฎรเป็นโจทก์ โจทก์จะต้องเสียค่าใช้จ่ายในการส่งสำเนาคำฟ้องและหมายเรียกให้แก่จำเลย โดยค่าใช้จ่ายดังกล่าวจะต้องมีจำนวนไม่สูงเกินสมควร” มาตรา ๘ บทบัญญัติมาตรา ๑๖๕/๑ มาตรา ๑๖๕/๒ และมาตรา ๑๖๗ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ ไม่ใช้บังคับแก่คดีที่มีการยื่นฟ้องก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ และให้ใช้กฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ในวันที่มีการยื่นฟ้องนั้นบังคับแก่คดีดังกล่าวจนกว่าคดีจะถึงที่สุด	กำหนดหลักเกณฑ์ในการดำเนินกระบวนการพิจารณาสำหรับกรณีที่จำเลยเป็นนิติบุคคลซึ่งศาลออกหมายจับแล้วแต่ยังไม่จับตัวมาไม่ได้ และไม่มีผู้แทนอื่นของนิติบุคคลมาดำเนินการแทนนิติบุคคลนั้นได้ กำหนดให้โจทก์ที่เป็นราษฎรฟ้องคดีอาญา ต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการส่งสำเนาคำฟ้องและหมายเรียกให้แก่จำเลย ซึ่งมีจำนวนไม่สูงเกินสมควร สอดคล้องกับบทบัญญัติหมวด ๖ แนวนโยบายแห่งรัฐ มาตรา ๖๘ วรรคหนึ่ง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ กำหนดบทเฉพาะกาลเพื่อรองรับคดีที่มีการยื่นฟ้องก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ใช้กฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ในวันที่มีการยื่นฟ้องคดีนั้นจนกว่าคดีจะถึงที่สุด

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา	ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	เหตุผลในการแก้ไขเพิ่มเติม
	มาตรา ๙ ให้ประธานศาลฎีการักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ ผู้รับสนองพระราชโองการ ..... นายกรัฐมนตรี	กำหนดให้มีผู้รักษาการตามกฎหมาย

แผนในการจัดทำกฎหมายลำดับรอง ซึ่งออกตาม(ร่าง)พระราชบัญญัติ
แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
(การไต่สวนมูลฟ้อง หลักเกณฑ์การยื่นอุทธรณ์ และค่าธรรมเนียม)
หน่วยงานที่เสนอ สำนักงานศาลยุติธรรม

ลำดับ	กฎหมายลำดับรอง	กรอบสาระสำคัญ	กรอบระยะเวลา
๑.	ระเบียบคณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรมเกี่ยวกับการจ่ายเงินรางวัลและค่าใช้จ่ายแก่ทนายความที่ศาลแต่งตั้งตามมาตรา ๑๖๕/๑ พ.ศ. (ออกตามความในร่างมาตรา ๑๖๕/๑)	๑. กำหนดให้ศาลเป็นผู้กำหนดเงินรางวัลและค่าใช้จ่ายแก่ทนายความที่ศาลตั้งตามมาตรา ๑๖๕/๑ โดยพิจารณาตามความยากง่ายของลักษณะคดี เวลา และงานที่ทนายความได้ปฏิบัติในการว่าคดีเรื่องนั้น ๆ ๒. กำหนดวิธีการส่งจ่ายเงินรางวัลและค่าใช้จ่าย โดยให้ศาลส่งจ่ายเมื่อศาลมีคำสั่งเกี่ยวกับการไต่สวนมูลฟ้องแล้ว ๓. กำหนดอัตราเงินรางวัลและค่าใช้จ่ายแก่ทนายความ โดยให้เป็นไปตามระเบียบคณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรมกำหนด โดยความเห็นชอบจากกระทรวงการคลัง	ดำเนินการแล้วเสร็จภายใน ๓๐ วัน นับแต่ (ร่าง) พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (การไต่สวนมูลฟ้อง หลักเกณฑ์การยื่นอุทธรณ์ และค่าธรรมเนียม)

หลักเกณฑ์ในการตรวจสอบความจำเป็นในการตราพระราชบัญญัติ (Checklist)

ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
(การไต่สวนมูลฟ้อง หลักเกณฑ์การยื่นอุทธรณ์ และค่าธรรมเนียม)

กฎหมายใหม่

แก้ไข/ปรับปรุง

ยกเลิก

ส่วนราชการหรือหน่วยงานผู้เสนอสำนักงานศาลยุติธรรม.....

๑. วัตถุประสงค์และเป้าหมายของภารกิจ

๑.๑ วัตถุประสงค์และเป้าหมายของภารกิจคืออะไร

เพื่อแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายเรื่องการไต่สวนมูลฟ้อง หลักเกณฑ์การยื่นอุทธรณ์ และค่าธรรมเนียมในคดีอาญา เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกยุติธรรมให้แก่คู่ความมากยิ่งขึ้น

เพื่อแก้ไขปัญหาหรือข้อบกพร่องใด

โดยที่ปัจจุบัน ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ยังมิได้กำหนดหลักเกณฑ์เพื่อคุ้มครองผู้บริสุทธิ์จากการแก้งฟ้องร้องคดีที่ไม่มีมูล โดยเอื้อให้จำเลยแถลงข้อเท็จจริงเพื่อให้ศาลรับทราบข้อเท็จจริงได้มากขึ้นตั้งแต่ในชั้นไต่สวนมูลฟ้อง เช่น การตั้งนายความให้แก่จำเลย การให้สิทธิจำเลยแถลงให้ศาลทราบถึงข้อเท็จจริงหรือข้อกฎหมายสำคัญ ตลอดจนพยานหลักฐานที่ควรเรียกมาในชั้นไต่สวนมูลฟ้อง การกำหนดให้ราษฎรซึ่งเป็นโจทก์ในคดีอาญาต้องเสียค่าธรรมเนียมในการส่งสำเนาคำฟ้องและการส่งหมายเรียกแก่จำเลย กำหนดหลักเกณฑ์เพื่อลดระยะเวลาการดำเนินคดีในชั้นศาลโดยให้อำนาจศาลพิจารณาและสืบพยานลับหลังจำเลยได้ ตลอดจนกำหนดหน้าที่ให้จำเลยซึ่งศาลพิพากษาลงโทษจำคุกและไม่รอการลงโทษ หรือลงโทษที่หนักกว่าและไม่ได้ถูกคุมขังต้องแสดงตนต่อศาลในขณะที่ยื่นอุทธรณ์และรวมถึงการนำหลักเกณฑ์ดังกล่าวมาใช้บังคับในการยื่นฎีกา เป็นต้น เพื่อเป็นการแก้ไขปรับปรุงประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาให้เป็นการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของคู่ความยิ่งขึ้น โดยมีให้มีการใช้สิทธิหรือกระบวนการพิจารณาในคดีอาญาไปกลั่นแกล้งบุคคลอื่นหรือในทางที่มีขอบ และเพื่อมิให้มีการถ่วงเวลาหรือลดทอนประสิทธิภาพในการบังคับตามคำสั่งหรือคำพิพากษาของศาลอันเป็นการแก้ไขปัญหาและตอบสนองต่อความจำเป็น

๑.๒ ความจำเป็นที่ต้องทำภารกิจ

เนื่องจากบทบัญญัติของกฎหมายเกี่ยวกับการไต่สวนมูลฟ้องในปัจจุบันยังไม่เอื้อต่อการคุ้มครองสิทธิของผู้บริสุทธิ์ที่อาจตกเป็นจำเลยในคดีที่มีการแก้งฟ้องร้องกันทั้งที่ไม่มีมูล เนื่องจากจำเลยอาจไม่มีนายความคอยช่วยเหลือและไม่มีสิทธิแถลงข้อเท็จจริงหรือข้อกฎหมายใดๆ ทั้งไม่มีสิทธิที่จะนำเสนอพยานหลักฐานใดๆ ที่จะพิสูจน์ถึงความบริสุทธิ์ของตนได้-ทัวให้เกิดการกลั่นแกล้งฟ้องร้องกันได้ง่าย และกฎหมายในปัจจุบันมีช่องให้จำเลยประวิงคดี โดยในชั้นพิจารณาคดีหากจำเลยไม่มาศาล ศาลไม่สามารถสืบพยานต่อไปได้จนกว่าจะได้ตัวจำเลยกลับมา ซึ่งทำให้เกิดความล่าช้าส่งผลกระทบต่อหลักการอำนวยความสะดวกยุติธรรมที่รวดเร็วและเป็นธรรม นอกจากนี้ ในการยื่นอุทธรณ์ จำเลยซึ่งหลบหนียังสามารถมอบให้ผู้อื่นยื่นอุทธรณ์แทนได้อันเป็นการแสวงหาประโยชน์โดยไม่สุจริต

ส่งผลกระทบต่อความเชื่อมั่นและความศรัทธาที่มีต่อระบบศาลยุติธรรม นอกจากนี้ปัจจุบันยังมีปัญหาในการยึดหรืออายัดทรัพย์สินสำหรับใช้ค่าธรรมเนียม ค่าปรับ มูลค่าทรัพย์สินที่ถูกริบ หรือราคาทรัพย์สินหรือค่าสินไหมทดแทน และการเรียกเก็บค่าธรรมเนียมในการส่งสำเนาคำฟ้องและหมายเรียกให้แก่จำเลย โดยหากไม่มีการตราหลักการในร่างพระราชบัญญัตินี้ วัตถุประสงค์ดังกล่าวมาข้างต้นจะไม่อาจบรรลุผลได้ ดังนั้น เพื่อให้การพิจารณาพิพากษาคดีอาญาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถให้ความเป็นธรรมแก่บุคคลที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายได้อย่างแท้จริง จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

หากไม่มีภารกิจนั้นจะมีผลประการใด

ไม่มีบทบัญญัติในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาที่กำหนดให้จำเลยสามารถขอให้ศาลตั้งทนายความแก่จำเลยและให้สิทธิจำเลยแถลงให้ศาลทราบถึงข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานข้อกฎหมายสำคัญที่ศาลควรสั่งว่าคดีไม่มีมูล ที่เป็นการคุ้มครองสิทธิของจำเลยมากยิ่งขึ้น ไม่มีบทบัญญัติเรื่องการที่ศาลสามารถสืบพยานลับหลังจำเลยได้ในกรณีที่จำเลยมีพฤติการณ์ขัดขวางกระบวนการยุติธรรม ไม่มีบทบัญญัติเรื่องการที่จำเลยซึ่งศาลพิพากษาลงโทษจำคุกและไม่รอกการลงโทษหรือลงโทษหนักกว่าและไม่ถูกคุมขังต้องแสดงตนต่อศาลในขณะยื่นอุทธรณ์หรือฎีกา และเป็นกรณีที่ยังไม่มีบทบัญญัติในเรื่องในการยึดหรืออายัดทรัพย์สินสำหรับใช้ค่าธรรมเนียม ค่าปรับ มูลค่าทรัพย์สินที่ถูกริบ หรือราคาทรัพย์สินหรือค่าสินไหมทดแทน และการเรียกเก็บค่าธรรมเนียมในการส่งสำเนาคำฟ้องและหมายเรียกให้แก่จำเลย

๑.๓ การดำเนินการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์มีกี่ทางเลือก มีทางเลือกอะไรบ้าง

ไม่มีทางเลือกอื่น เนื่องจากหลักเกณฑ์ในเรื่องต่าง ๆ ที่กำหนดในร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้เป็นเรื่องเกี่ยวกับกระบวนการพิจารณาพิพากษาคดี จึงจำเป็นต้องกำหนดไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

๑.๔ มาตรการที่บรรลุวัตถุประสงค์ของภารกิจคืออะไร

กำหนดมาตรการที่เป็นการอำนวยความสะดวกให้แก่คู่ความในคดีอาญามากยิ่งขึ้น และเป็นการลดระยะเวลาในการดำเนินคดีกรณีที่จำเลยไม่มาศาลโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร

๑.๕ ภารกิจนั้นจะแก้ไขปัญหาหรือข้อบกพร่องนั้นได้เพียงใด

ทำให้เกิดความชัดเจนในบทบัญญัติเรื่องสิทธิของจำเลยในชั้นไต่สวนมูลฟ้อง อำนาจของศาลกรณีที่ศาลสามารถสืบพยานลับหลังจำเลย และหน้าที่ของจำเลยกรณีที่ต้องแสดงตนต่อศาลเมื่อมีการยื่นอุทธรณ์หรือฎีกา

๑.๖ ผลสัมฤทธิ์ของภารกิจคืออะไร

สามารถอำนวยความสะดวกให้แก่คู่ความ และลดระยะเวลาในการดำเนินคดี อันเป็นประโยชน์ต่อระบบราชการและผู้ที่มีอรรถคดีโดยทั่วไปได้

ตัวชี้วัดความสัมฤทธิ์ของกฎหมายมีอย่างไร

ความมีประสิทธิภาพของศาลยุติธรรม

๑.๗ การทำภารกิจสอดคล้องกับพันธกรณีและความผูกพันตามหนังสือสัญญาที่ประเทศไทยมีต่อรัฐต่างประเทศหรือองค์การระหว่างประเทศใด ในเรื่องใด

ไม่มี

๒. ผู้ทำภารกิจ

๒.๑ เมื่อคำนึงถึงประสิทธิภาพ ต้นทุน และความคล่องตัวแล้ว เหตุใดจึงไม่ควรให้ออกชนทำภารกิจนี้

เนื่องจากเป็นภารกิจที่เกี่ยวกับการพิจารณาพิพากษาคดี ซึ่งเป็นอำนาจและหน้าที่ของหน่วยงานของศาลโดยตรง

ภารกิจนี้ควรทำร่วมกับเอกชนหรือไม่ อย่างไร

ภารกิจนี้ไม่ควรทำร่วมกับเอกชน การพิจารณาพิพากษาเป็นอำนาจหน้าที่ของผู้พิพากษาโดยตรง ซึ่งอาจจะมีผลกระทบต่อประชาชน

๒.๒ เมื่อคำนึงถึงประสิทธิภาพและประโยชน์ที่จะเกิดแก่การให้บริการประชาชน ควรทำภารกิจนี้ร่วมกับหน่วยงานอื่นหรือไม่ เพราะเหตุใด

เมื่อคำนึงถึงประสิทธิภาพและประโยชน์ที่จะเกิดแก่การให้บริการประชาชนแล้ว การพิจารณาพิพากษาเป็นอำนาจหน้าที่ของผู้พิพากษาโดยตรง จึงไม่ควรให้หน่วยงานอื่นเข้ามามีส่วนร่วม

๒.๓ ภารกิจดังกล่าวหากให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทำ จะเกิดประโยชน์แก่ประชาชนมากกว่าหรือไม่

๓. ความจำเป็นในการตรากฎหมาย

๓.๑ การจัดทำภารกิจนั้นมีความสอดคล้องกับเรื่องใด อย่างไร

หน้าที่หลักของหน่วยงานของรัฐ (ตามภารกิจพื้นฐาน (Function)) ในเรื่อง การพิจารณาพิพากษาคดี

หน้าที่ของรัฐและแนวนโยบายแห่งรัฐ ในเรื่อง.....

ยุทธศาสตร์ชาติ ในเรื่อง.....

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ในเรื่อง.....

แนวทางการปฏิรูปประเทศ ในเรื่อง.....

๓.๒ การทำภารกิจนั้นสามารถใช้มาตรการทางบริหารโดยไม่ต้องออกกฎหมายได้หรือไม่

ไม่ได้ เนื่องจากเป็นเรื่องเกี่ยวข้องกับสิทธิและหน้าที่ของคู่ความในคดีอาญา และอำนาจของผู้พิพากษาในการพิจารณารรคดี

ถ้าใช้มาตรการทางบริหารจะมีอุปสรรคอย่างไร

อาจมีความไม่ชัดเจนและเป็นเรื่องที่ส่งผลกระทบเป็นการทั่วไป จึงไม่สมควรใช้มาตรการทางบริหาร

๓.๓ ในการทำภารกิจนั้น เหตุใดจึงจำเป็นต้องตรากฎหมายในขณะนี้

เนื่องจากประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาปัจจุบัน ไม่มีการกำหนดเรื่องดังกล่าวไว้

๓.๔ การใช้บังคับกฎหมายและระยะเวลาในการใช้บังคับกฎหมาย

(ก) การใช้บังคับกฎหมาย

ต้องใช้บังคับพร้อมกันทุกท้องที่ทั่วประเทศ เนื่องจากมีผลบังคับใช้กับข้าราชการตุลาการทั่วประเทศ

ททยอยใช้บังคับเป็นท้องที่ ๆ ไป เนื่องจาก.....

ใช้บังคับเป็นบางท้องที่ เนื่องจาก.....

(ข) ระยะเวลาในการใช้บังคับกฎหมาย

ใช้บังคับทันทีที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มีการทอระยะเวลาในการบังคับใช้เป็นเวลาเท่าใด เพราะเหตุใด.....

ควรกำหนดระยะเวลาการสิ้นสุดไว้ด้วยหรือไม่ เพราะเหตุใด.....

๓.๕ เหตุใดจึงไม่สมควรตราเป็นกฎในลักษณะอื่น เช่น ข้อบัญญัติท้องถิ่น
กฎหมายฉบับนี้เป็นเรื่องเกี่ยวกับสิทธิหน้าที่ของคู่ความและการพิจารณาพิพากษาคดีของ
ผู้พิพากษา

๓.๖ ลักษณะการใช้บังคับ

ควบคุม(ข้ามไปข้อ ๓.๗)

กำกับ/ติดตาม (ข้ามไปข้อ ๓.๘)

ส่งเสริม

ระบบผสม

เหตุใดจึงต้องใช้ระบบดังกล่าว

เนื่องจากประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาได้กำหนดหลักเกณฑ์เรื่องดังกล่าว
จึงเสนอแก้ไขปรับปรุงเพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกให้แก่คู่ความมากยิ่งขึ้น

๓.๗ การใช้ระบบอนุญาตในกฎหมาย

ไม่ใช้ระบบอนุญาต

๓.๗.๑ เพราะเหตุใดจึงกำหนดให้ใช้ระบบการอนุมัติ การอนุญาต หรือใช้ระบบอื่นที่มีผลเป็น
การควบคุม

๓.๗.๒ มีการกำหนดค่าธรรมเนียมการอนุญาตหรือไม่ ถ้ามี มีความจำเป็น อย่างไร.....

๓.๗.๓ มีหลักเกณฑ์การใช้ดุลพินิจในการอนุญาตหรือไม่.....
อย่างไร.....

๓.๗.๔ มีขั้นตอนและระยะเวลาที่แน่นอนในการอนุญาตหรือไม่.....

๓.๗.๕ มีการเปิดโอกาสให้อุทธรณ์การปฏิเสธคำขอ การให้ยื่นคำขอใหม่ หรือไม่ อย่างไร

๓.๗.๖ มีการต่ออายุการอนุญาตหรือไม่.....

มีการตรวจสอบก่อนการต่อใบอนุญาตหรือไม่.....

๓.๘ การใช้ระบบคณะกรรมการในกฎหมาย

ไม่มีใช้ระบบคณะกรรมการในกฎหมาย

๓.๘.๑ กฎหมายที่จะตราขึ้นมีการใช้ระบบคณะกรรมการ หรือไม่ มีความจำเป็นอย่างไร

๓.๘.๒ คณะกรรมการที่กำหนดขึ้นมีอำนาจซ้ำซ้อนกับคณะกรรมการอื่นหรือไม่

หากมีความซ้ำซ้อน จะดำเนินการอย่างไรกับคณะกรรมการอื่นนั้น

๓.๘.๓ องค์ประกอบของคณะกรรมการมีผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง หรือนายกรัฐมนตรี
หรือหัวหน้าส่วนราชการหรือไม่.....

เหตุใดจึงต้องกำหนดให้บุคคลดังกล่าวเป็นองค์ประกอบของคณะกรรมการ.....

๓.๘ มีกรอบหรือแนวทางการใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่หรือไม่ อย่างไร

ไม่มีการใช้ดุลพินิจของข้าราชการตุลาการ

๓.๑๐ ประเภทของโทษที่กำหนด

โทษทางอาญา

โทษทางปกครอง

ระบบผสม

ไม่มีการกำหนดโทษ

๓.๑๑ การกำหนดโทษทางอาญาจะทำให้การบังคับใช้กฎหมายสัมฤทธิ์ผล เพราะเหตุใด

๓.๑๒ ความผิดที่กำหนดให้เป็นโทษทางอาญาเป็นความผิดที่มีความร้ายแรงอย่างไร

๔. ความซ้ำซ้อนกับกฎหมายอื่น

๔.๑ การดำเนินการตามภารกิจในเรื่องนี้มีกฎหมายอื่นในเรื่องเดียวกันหรือทำนองเดียวกัน หรือไม่มี

๔.๒ ในกรณีที่มีกฎหมายขึ้นใหม่ เหตุใดจึงไม่ยกเลิก แก้ไขหรือปรับปรุงกฎหมายในเรื่องเดียวกันหรือทำนองเดียวกันที่มีอยู่

๕. ผลกระทบและความคุ้มค่า

๕.๑ ผู้ซึ่งได้รับผลกระทบจากการใช้บังคับกฎหมาย

ผู้มีหน้าที่ตามร่างกฎหมายหรือที่จะได้รับผลกระทบจากร่างกฎหมายนั้นโดยตรง

ผู้ที่อยู่ในพื้นที่ที่อาจได้รับผลกระทบจากร่างกฎหมาย

คู่ความในคดี

๕.๒ ผลกระทบที่เกิดขึ้นแก่บุคคลดังกล่าว

ด้านเศรษฐกิจ

- เชิงบวก

ร่างพระราชบัญญัตินี้มีผลดีต่อเศรษฐกิจในทางอ้อม กล่าวคือเมื่อมีการป้องกันการกลั่นแกล้งฟ้องร้องกัน และอำนวยความสะดวกดำเนินไปได้โดยไม่ล่าช้าและไม่เสียความเป็นธรรมย่อมจะทำให้ประชาชนมีความเชื่อมั่นในกระบวนการยุติธรรม และความเชื่อมั่นนี้จะเอื้อต่อการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจให้บรรลุเป้าหมายทั้งด้านการพัฒนา การสร้างเสถียรภาพและความเสมอภาคทางเศรษฐกิจต่อไป

ผู้ได้รับผลกระทบเชิงบวก

ไม่มี

- เชิงลบ

ไม่มี

ผู้ได้รับผลกระทบเชิงลบ

ไม่มี

ด้านสังคม

- เชิงบวก

การที่ร่างพระราชบัญญัตินี้ให้สิทธิจำเลยแถลงข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายสำคัญ ตลอดจนนำเสนอพยานหลักฐานที่อาจชี้ให้เห็นว่าคดีของโจทก์ไม่มีมูลได้ตั้งแต่ชั้นไต่สวนมูลฟ้อง เป็นการเปิดโอกาสให้ศาลสามารถรับฟังพยานหลักฐานที่อาจยุติคดีได้ตั้งแต่ต้นทาง เป็นการ

ประหยัดเวลาและค่าใช้จ่ายของทั้งศาลและคู่ความ และมาตรการนี้ควบคู่ไปกับการให้ราษฎรผู้เป็นโจทก์ต้องมีต้นทุนในการฟ้องคดีบ้างด้วยการให้เสียค่าธรรมเนียมในการส่งหมายเรียกและสำเนาคำฟ้องนั้น เป็นวิธีหนึ่งในการป้องกันการกลั่นแกล้งฟ้องร้อง ซึ่งโดยมากเกิดขึ้นเพื่อคุกคามการมีส่วนร่วมของประชาชนในการแสดงความคิดเห็นเพื่อประโยชน์สาธารณะ จึงเป็นการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพในการแสดงออกในอีกทางหนึ่งด้วย

นอกจากนี้ การที่ร่างกฎหมายให้อำนาจศาลสืบพยานลับหลังจำเลยได้โดยเฉพาะในคดีที่จำเลยหลบหนี ก็เพื่อเป็นการป้องกันการประวิงคดีให้ล่าช้า เพราะแต่เดิมหากจำเลยหลบหนี ศาลต้องจำหน่ายคดีชั่วคราวเพื่อรอให้ได้ตัวจำเลยมาเพื่อพิจารณาคดีต่อหน้าทุกครั้งตามกฎหมาย ซึ่งกว่าจะได้ตัวจำเลยมาก็มักล่วงเลยเวลาไปแล้วหลายปีจนคดีขาดอายุความ หรือแม้จะได้ตัวก่อนขาดอายุความแต่พยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องก็อาจสูญหายหรือเสื่อมสภาพจนทำให้ขาดน้ำหนักที่จะเอาผิดจำเลยได้ ซึ่งหากจำเลยเป็นผู้กระทำผิดจริง การที่ไม่อาจเอาตัวคนผิดมาลงโทษได้ย่อมก่อให้เกิดความเสียหายแก่ความเชื่อมั่นในกระบวนการยุติธรรมจนอาจนำไปสู่ความไม่สงบสุขในสังคมได้ การที่ศาลอาจสืบพยานลับหลังในกรณีนี้ย่อมจะช่วยแก้ปัญหาดังกล่าวได้

ส่วนการกำหนดให้จำเลยที่มีได้ถูกคุมขังต้องแสดงตัวระหว่างอุทธรณ์ฎีกานั้นก็เพื่อป้องกันมิให้จำเลยใช้สิทธิไม่สุจริตในกระบวนการยุติธรรม โดยการที่ใช้สิทธิอุทธรณ์ฎีกาเป็นการใช้ทรัพยากรของรัฐหรือส่วนรวมในการขอความยุติธรรม ซึ่งเมื่อจะถือเอาประโยชน์จากส่วนรวมแล้วก็จำเป็นต้องร่วมแบกรับต้นทุนด้วยการอยู่เฉยผลของคดีและยอมรับอำนาจรัฐในการบังคับตามคำพิพากษาของศาล หากจำเลยจะยังคงหลบหนีต่อไปหากคำพิพากษาเป็นผลร้ายกับตนนั้นย่อมเท่ากับเอาเปรียบส่วนรวมหรือเอาแต่ได้อยู่ฝ่ายเดียว และการกำหนดหลักเกณฑ์เช่นนี้ย่อมเป็นการป้องกันมิให้จำเลยที่ประสงค์จะอุทธรณ์หรือฎีกามีให้หลบหนีอีกด้วย

ผู้ได้รับผลกระทบเชิงบวก

ผู้พิพากษาและประชาชน

- เชิงลบ

การที่ศาลอาจสืบพยานลับหลังจำเลยได้ในบางกรณีอาจมีประเด็นว่าเป็นการลิดรอนสิทธิในการได้รับการพิจารณาต่อหน้าหรือไม่ ซึ่งแม้อาจยังเป็นที่ถกเถียงกันได้ แต่ในหลายประเทศ เช่น สหรัฐอเมริกาและอังกฤษก็มีการวางหลักกฎหมายโดยศาลสูงสุดแล้วว่าไม่ถือเป็นการลิดรอนหรือจำกัดสิทธิดังกล่าว เพราะถือว่าจำเลยทราบสิทธินั้นตั้งอยู่แล้วแต่เลือกจะสละสิทธิไปเองโดยสมัครใจ

นอกจากนี้ อาจมีประเด็นต่อไปได้ว่าการพิจารณาคดีลับหลังจำเลยนั้นอาจทำให้ศาลขาดข้อเท็จจริงหรือมุมมองสำคัญจากฝั่งจำเลยซึ่งอาจทำให้ค้นพบความจริงว่าจำเลยเป็นผู้บริสุทธิ์ก็เป็นได้แม้จำเลยจะหลบหนีก็ตาม เพราะในคดีอาญานั้นการค้นหาคำความจริงเป็นสาระสำคัญ อย่างไรก็ตามในคดีอาญามีหลักอยู่ว่ารัฐหรือโจทก์เป็นผู้มีภาระพิสูจน์ให้ศาลสืบสงสัยตามสมควรว่าจำเลยกระทำผิดจริง ดังนั้น แม้จำเลยจะมีได้อยู่ฟังการพิจารณา โจทก์ก็ยังคงมีภาระการพิสูจน์ในระดับสูงเช่นนี้อยู่ดี และในคดีที่มีข้อหารุนแรง กฎหมายก็กำหนดให้จำเลยต้องมีทนายโดยทนายก็มีหน้าที่ตามวิชาชีพที่ต้องรักษาผลประโยชน์ของลูกค้าโดยไม่ขัดกับความเป็นธรรม อีกทั้งศาลก็ต้องใช้ดุลพินิจรับฟังพยานหลักฐานด้วยความระมัดระวังรอบคอบอยู่แล้ว ข้อกังวลนี้จึงอาจไม่ร้ายแรงเท่าใดนัก

ในส่วนที่กำหนดให้จำเลยต้องแสดงตัวเมื่อจะใช้สิทธิอุทธรณ์ฎีกา อาจมีข้อกังวลว่าเป็น การจำกัดสิทธิในการได้รับการพิจารณาอย่างเป็นธรรมหรือไม่ เพราะถึงอย่างไรแม้จำเลยจะไม่มาศาลแต่ก็ ยังมีทนายความซึ่งปฏิบัติหน้าที่แทนได้ และอาจมองได้ว่าโดยสภาพแล้วคดีในชั้นอุทธรณ์หรือฎีกาสามารถ ดำเนินไปได้โดยไม่จำเป็นต้องให้จำเลยมาแสดงตัวแต่อย่างใด อีกทั้งในคดีอาญานั้นการค้นหาความจริง เป็นสาระสำคัญเพื่อที่จะนำตัวคนร้ายมาลงโทษให้ถูกคนและไม่กระทบผู้บริสุทธิ์ การที่จำเลยหลบหนีไป ในขณะที่คดียังไม่ถึงที่สุด ในแง่หนึ่งอาจมองได้ว่่าก็เพราะกฎหมายยังสันนิษฐานว่าเขายังเป็นผู้บริสุทธิ์ และอาจมีการตีความกฎหมายได้ว่าเมื่อคดียังไม่ถึงที่สุดรัฐยังไม่อาจบังคับโทษกับจำเลยได้แม้ศาลล่าง จะพิพากษาลงโทษไว้ก็ตาม ทั้งอาจมีข้อกังวลว่าในกรณีที่มีการสืบพยานลับหลังในศาลชั้นต้น หากไม่ให้ สิทธิจำเลยอุทธรณ์หรือฎีกาแล้วจะเป็นการปิดช่องทางในการพิจารณาข้อเท็จจริงหรือข้อกฎหมาย อย่างครบถ้วนรอบด้านหรือไม่

ผู้ได้รับผลกระทบเชิงลบ

ไม่มี

ด้านอื่น ๆ ด้านงบประมาณ

- เชิงบวก

การที่ศาลสามารถเข้าถึงข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานสำคัญจากฝั่งจำเลย ซึ่งอาจส่งผลให้ศาลพบว่าคดีไม่มีมูลและยกฟ้องได้ตั้งแต่ชั้นไต่สวนมูลฟ้อง ย่อมจะทำให้รัฐประหยัด งบประมาณที่ต้องใช้ในการพิจารณาคดีที่ไม่เป็นประโยชน์ไปได้มาก ทั้งการกำหนดให้ราษฎรที่เป็นโจทก์ ในคดีอาญาต้องเสียค่าธรรมเนียมในการส่งหมายเรียกและสำเนาคำฟ้องด้วยนั้นก็ทำให้รัฐประหยัด งบประมาณที่ต้องใช้ในการนี้ไปได้อีกส่วนหนึ่ง

ผู้ได้รับผลกระทบเชิงบวก

จำเลยกรณีที่มีสิทธิได้รับการตั้งทนายความและสามารถแถลงให้ศาลทราบถึง พยานหลักฐานที่ควรเรียกมาพิจารณาในชั้นไต่สวนมูลฟ้อง และรวมถึงโจทก์ที่จะได้รับการพิจารณา พิพากษาคดีโดยเร็วยิ่งขึ้นในกรณีเมื่อปรากฏตามหลักเกณฑ์ที่ศาลอาจพิจารณาและสืบพยานลับหลัง จำเลยได้ และผู้พิพากษาสามารถดำเนินกระบวนการพิจารณาพิพากษาได้โดยเร็วยิ่งขึ้น

- เชิงลบ

ผู้ได้รับผลกระทบเชิงลบ

จำเลยอาจได้รับผลกระทบในเชิงลบจากหลักการที่กำหนดให้ศาลสืบพยานลับหลังจำเลยได้ ในบางกรณี และอาจเป็นการสร้างหน้าที่เพิ่มเติมให้แก่จำเลยที่ไม่ถูกคุมขังในระหว่างอุทธรณ์ฎีกาต้อง แสดงตนเพื่อยื่นอุทธรณ์ฎีกา

๕.๓ สิทธิและเสรีภาพของบุคคลในเรื่องใดบ้างที่ต้องถูกจำกัด

จำเลยอาจได้รับผลกระทบจากหลักการที่ให้ศาลสืบพยานลับหลังจำเลยได้ในบางกรณีและ การกำหนดให้จำเลยที่ไม่ถูกคุมขังในระหว่างอุทธรณ์ฎีกาต้องแสดงตนเพื่อยื่นอุทธรณ์ฎีกา อย่างไรก็ตาม กรณีมี แนวทางการตีความที่ไม่ถือว่าสิทธิของจำเลยในการได้รับการพิจารณาคดีต่อหน้า เปิดเผย รวดเร็วและ เป็นธรรมถูกระทบ เนื่องจากจำเลยเหล่านี้รับทราบสิทธิดังกล่าวมาตั้งแต่แรกแล้วแต่จำเลยเลือก ที่จะสละสิทธินั้นเองโดยสมัครใจ จึงมิใช่กรณีที่รัฐไปจำกัดหรือลิดรอนสิทธิของจำเลยแต่อย่างใด

ทั้งนี้ เป็นไปตามแนวทางการตีความของประเทศสหรัฐอเมริกาในคดี Crosby v. USA (1993) และในประเทศอังกฤษในคดี Regina v. Jones (2002)

การจำกัดนั้นเป็นการจำกัดเท่าที่จำเป็นหรือไม่ อย่างไร

- การจำกัดสิทธิตามร่างพระราชบัญญัตินี้ในเรื่องการสืบพยานลับหลังจำเลย เป็นการจำกัดเท่าที่จำเป็น และการรวมถึงการกำหนดให้จำเลยที่ไม่ถูกคุมขังในระหว่างอุทธรณ์ฎีกาต้องแสดงตนเพื่อยื่นอุทธรณ์ฎีกาเท่านั้น

๕.๔ ประโยชน์ที่ประชาชนและสังคมจะได้รับ

๕.๔.๑ ประชาชนจะมีการดำรงชีวิตที่ดีขึ้นในเรื่องใด อย่างไร และเพียงใด หรือเป็นการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนมากน้อยเพียงใด

ประชาชนจะได้รับความคุ้มครองสิทธิเสรีภาพโดยเฉพาะในด้านการแสดงความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณะมากขึ้นด้วยมาตรการป้องกันการกลั่นแกล้งฟ้องร้องกัน โดยให้ศาลเข้าถึงพยานหลักฐานของฝั่งจำเลยได้ตั้งแต่ชั้นไต่สวนมูลฟ้องอันอาจทำให้ศาลพิพากษายกฟ้องเพราะคดีไม่มีมูลได้ตั้งแต่ต้นคดี ไม่สิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายและเสียเวลาของคู่ความ ทั้งการให้ศาลสืบพยานลับหลังจำเลยที่หลบหนีได้จะเป็นการทำให้การพิจารณาพิพากษาคดีเร็วขึ้น ไม่ต้องล่าช้าอันเนื่องจากการประวิงคดีอันจะทำให้ผู้เสียหายและสังคมไม่อาจได้รับความเป็นธรรมในเวลาอันควร ทั้งไม่ต้องเกรงว่าจะพยานหลักฐานจะสูญเสี่ยงต่อการสูญหายหรือเสื่อมสภาพเพราะเวลาที่เนิ่นช้าไปอีกด้วย จึงนับว่าการอำนวยความสะดวกยุติธรรมจะมีประสิทธิภาพมากขึ้น

๕.๔.๒ เศรษฐกิจหรือสังคมมีการพัฒนาอย่างยั่งยืนได้เพียงใด

มาตรการตามร่างพระราชบัญญัตินี้เป็นการเสริมสร้างการอำนวยความสะดวกยุติธรรมให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ทำให้การพิจารณาพิพากษาคดีไม่ล่าช้า และคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชนจากการแกล้งฟ้อง อันเป็นการส่งเสริมให้หลักนิติธรรมเข้มแข็งและเอื้อต่อความสงบสุขในสังคมซึ่งเหตุปัจจุบันดังกล่าวนี้เป็นสาระสำคัญหนึ่งของการพัฒนาสังคมและเศรษฐกิจที่ยั่งยืนเพราะความยั่งยืนไม่ว่าในแง่ใดจะมีขึ้นไม่ได้หากสังคมปราศจากความสงบสุขและหลักนิติธรรม

๕.๔.๓ เสริมสร้างประสิทธิภาพหรือนวัตกรรมในการปฏิบัติราชการอย่างไร

ด้วยการป้องกันการแกล้งฟ้อง การให้สืบพยานลับหลังเมื่อจำเลยหลบหนี และการให้จำเลยจะอุทธรณ์หรือฎีกาได้ต้องมาแสดงตัวก่อน การอำนวยความสะดวกยุติธรรมจะมีประสิทธิภาพมากขึ้นรวดเร็วขึ้น และคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชนได้ดียิ่งขึ้น

๕.๔.๔ วิธีการและระยะเวลาประเมินผลสัมฤทธิ์ ตลอดจนประโยชน์ที่ประชาชนและสังคมจะได้รับ ได้แก่

ไม่มี

๕.๕ ความยุ่งยากที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการปฏิบัติตามกฎหมาย

ไม่มี

๕.๖ ความคุ้มค่าของภารกิจเมื่อคำนึงถึงงบประมาณที่ต้องใช้ ภาระหน้าที่ที่เกิดขึ้นกับประชาชน และการที่ประชาชนจะต้องถูกจำกัดสิทธิเสรีภาพเทียบกับประโยชน์ที่ได้รับ

ความยุติธรรมให้แก่คู่ความทุกฝ่าย และเป็นการพัฒนากระบวนการพิจารณาพิพากษาคดีให้สามารถดำเนินไปได้โดยเร็วยิ่งขึ้น จึงมีความคุ้มค่าเมื่อเทียบเคียงต้นทุนกับประโยชน์ที่จะได้รับ

๖. ความพร้อมของรัฐ

๖.๑ ความพร้อมของรัฐ

(ก) กำลังคนที่คาดว่าจะต้องใช้

ไม่มีความต้องการกำลังคนเพิ่ม เนื่องจากเป็นอัตรากำลังที่มีอยู่แล้ว

(ข) คุณวุฒิและประสบการณ์ของเจ้าหน้าที่ที่จำเป็นต้องมี

เป็นข้าราชการตุลาการ

(ค) งบประมาณที่คาดว่าจะต้องใช้ในระยะห้าปีแรก โดยแยกเป็นงบดำเนินการและงบลงทุน

.....

๖.๒ ในกรณีที่เป็นร่างกฎหมายที่มีผลต่อการจัดตั้งหน่วยงานหรืออัตรากำลัง มีความเห็นของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดอัตรากำลังและงบประมาณหรือไม่ อย่างไร

ไม่มีผลเป็นการจัดตั้งหน่วยงานหรืออัตรากำลัง

๖.๓ วิธีการที่จะให้ผู้อยู่ภายใต้บังคับบัญชาของกฎหมายมีความเข้าใจและพร้อมที่จะปฏิบัติตามกฎหมาย

มีการประชาสัมพันธ์ทางสื่อต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง เช่น ทางเว็บไซต์ของสำนักงานศาลยุติธรรม <http://www.coj.go.th/> และเมื่อร่างพระราชบัญญัตินี้ได้ประกาศลงในราชกิจจานุเบกษาประกาศใช้เป็นกฎหมายจะมีหนังสือเวียนถึงส่วนราชการต่าง ๆ และประชาสัมพันธ์เพิ่มเติม

๗. หน่วยงานที่รับผิดชอบและผู้รักษาการตามกฎหมาย

๗.๑ มีหน่วยงานอื่นใดที่ปฏิบัติภารกิจซ้ำซ้อนหรือใกล้เคียงกันหรือไม่ มีข้อเสนอแนะในการดำเนินการกับหน่วยงานนั้นอย่างไร

ไม่มี.....

๗.๒ มีความเกี่ยวข้องหรือผลกระทบต่อการทำงานของหน่วยงานอื่นหรือไม่ อย่างไร

ไม่มี

๗.๓ มีการบูรณาการการทำงานร่วมกับหน่วยงานอื่นหรือไม่ อย่างไร

ไม่มี

๗.๔ ผู้รักษาการตามกฎหมาย ได้แก่

ประธานศาลฎีกา เป็นผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

การกำหนดให้ผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าวเป็นผู้รักษาการตามกฎหมาย เนื่องจาก

ร่างกฎหมายนี้เป็นการกำกับดูแลการบริหารงานข้าราชการฝ่ายตุลาการ จึงจำเป็นที่จะให้

ประมุขของศาลยุติธรรมเป็นผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

๘. วิธีการทำงานและตรวจสอบ

๘.๑ ระบบการทำงานที่กำหนดสอดคล้องกับหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีหรือไม่

เกิดประโยชน์สุขของประชาชน

เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ

มีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจของรัฐ

- ไม่มีขั้นตอนการปฏิบัติงานเกินความจำเป็น
- มีการปรับปรุงภารกิจของส่วนราชการให้ทันต่อสถานการณ์
- ประชาชนได้รับการอำนวยความสะดวกและได้รับการตอบสนองความต้องการ
- มีการประเมินผลการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐ

๘.๒ การเปิดเผยการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐ

๘.๒.๑ ในกฎหมายมีการกำหนดขั้นตอนการดำเนินการของเจ้าหน้าที่ของรัฐในเรื่องใดบ้าง
แต่ละขั้นตอนใช้เวลาดำเนินการเท่าใด

ในร่างกฎหมายนี้มีได้มีเนื้อหาเกี่ยวกับการปฏิบัติราชการของเจ้าหน้าที่ที่จะมีผลกระทบต่อประชาชน

๘.๒.๒ หากมีการใช้ดุลพินิจ การใช้ดุลพินิจสอดคล้องกับหลักธรรมาภิบาลและหลักนิติธรรม
อย่างไร

ไม่มี

๘.๒.๓ ในการพิจารณาของเจ้าหน้าที่ใช้หลักกระจายอำนาจ หรือมอบอำนาจเพื่อให้
ประชาชนได้รับการบริการที่สะดวก รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพอย่างไร

ไม่มี

๘.๓ มีระบบการตรวจสอบและคานอำนาจอย่างไรบ้าง

๘.๓.๑ มีระบบการตรวจสอบการปฏิบัติงานภายในหรือไม่ อย่างไร

ไม่มี

๘.๓.๒ มีกระบวนการร้องเรียนจากบุคคลภายนอกหรือไม่ อย่างไร

ไม่มี

๙ การจัดทำกฎหมายลำดับรอง

ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้มีการกำหนดให้จัดทำกฎหมายลำดับรอง

๙.๑ ได้จัดทำแผนในการจัดทำกฎหมายลำดับรอง กรอบระยะเวลา ตลอดจนกรอบสาระสำคัญของกฎหมายลำดับรองนั้น หรือไม่

สำนักงานศาลยุติธรรมได้จัดทำแผนในการจัดทำกฎหมายลำดับรอง กรอบระยะเวลา และกรอบ
สาระสำคัญของกฎหมายลำดับรองแล้ว

ได้ยกร่างกฎหมายลำดับรองในเรื่องใดบ้าง

(ร่าง) ระเบียบคณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรมเกี่ยวกับการจ่ายเงินรางวัลและค่าใช้จ่ายแก่
ทนายความที่ศาลแต่งตั้งตามมาตรา ๑๖๕/๑ พ.ศ.

๙.๒ มีกรอบในการตราอนุบัญญัติเพื่อป้องกันการขยายอำนาจหน้าที่ของรัฐหรือเพิ่มภาระ
แก่ประชาชนเกินสมควรอย่างไร

ไม่มี

๑๐. การรับฟังความคิดเห็น

มีการรับฟังความคิดเห็น

ไม่มีการรับฟังความคิดเห็น

๑๐.๑ ผู้ที่เกี่ยวข้องหรืออาจได้รับผลกระทบที่รับฟังความคิดเห็น

เพื่อให้การตรากฎหมายของศาลยุติธรรมสอดคล้องกับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๗๗ วรรคสอง ในส่วนของการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้อง สำนักงานศาลยุติธรรมได้ดำเนินการออกประกาศสำนักงานศาลยุติธรรม เรื่อง การรับฟังความคิดเห็นร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (การไต่สวนมูลฟ้อง หลักเกณฑ์การยื่นอุทธรณ์ และค่าธรรมเนียม) เพื่อให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการแก้ไขกับร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว และได้แจ้งการประกาศดังกล่าวให้ผู้พิพากษา ข้าราชการศาลยุติธรรม และบุคคลทั่วไปทราบ

หน่วยงานภาครัฐ

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ เห็นชอบด้วยกับหลักการและเหตุผลของร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว โดยสำนักงานอัยการสูงสุด กระทรวงยุติธรรม ฝ่ายกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม คณะรักษาความสงบแห่งชาติ มีข้อสังเกตซึ่งสำนักงานศาลยุติธรรมรับไว้ประกอบการพิจารณา ร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวต่อไป

ภาคประชาชน/องค์กรอื่นที่เกี่ยวข้อง

ประชาชนทั่วไป

สำนักงานศาลยุติธรรมได้จัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นผ่านทางเว็บไซต์สำนักงานศาลยุติธรรม <http://www.coj.go.th> หัวข้อ รับฟังความคิดเห็นทางกฎหมาย โดยกำหนดระยะเวลา ๑๕ วัน ตั้งแต่วันที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๖๐ ถึงวันที่ ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๖๐ ผ่านทางเว็บไซต์สำนักงานศาลยุติธรรม <http://www.coj.go.th> จากการรับฟังความคิดเห็นผ่านเว็บไซต์ของสำนักงานศาลยุติธรรม <http://www.coj.go.th> หัวข้อรับฟังความคิดเห็นทางกฎหมาย ระหว่างวันที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๖๐ ถึงวันที่ ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๖๐ โดยมีผู้แสดงความคิดเห็น จำนวน ๒ คน จากจำนวนความเห็นทั้งหมด ๒ คน (คิดเป็นจำนวนร้อยละ ๑๐๐) เห็นชอบด้วยกับร่างพระราชบัญญัตินี้ โดยแสดงความคิดเห็น ดังนี้

๑. เห็นด้วยกับร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (การไต่สวนมูลฟ้อง หลักเกณฑ์การยื่นอุทธรณ์ และค่าธรรมเนียม) ซึ่งเห็นด้วยกับการไต่สวนมูลฟ้องลับหลังจำเลย โดยคดีเกี่ยวกับการทุจริตที่มีความเสียหายจำนวนมากที่มีผลกระทบกับความเสียหายของประชาชนหรือที่เกี่ยวข้องกับงบประมาณแผ่นดิน เพราะที่ผ่านมาผู้กระทำความผิดไม่เคยเกรงกลัวต่อโทษที่มีสภาพบังคับอย่างสูงและเข้มข้นเกี่ยวกับโทษประหารหรือจำคุก แต่ผู้กระทำความผิดเหล่านี้ จะกลัวที่จะถูกยึดทรัพย์กลับคืนหลวงหรือเจ้าของทรัพย์ด้วยเหตุที่ว่า มีช่องว่างของบทบัญญัติกฎหมายที่ทำให้กระบวนการยุติธรรมเดินต่อไปไม่ได้ ถ้าไม่ได้ตัวผู้ต้องหาไปฟ้องต่อศาล หรือแม้ถูกฟ้องต่อศาลตกเป็นจำเลยแล้ว บุคคลเหล่านี้ก็ไม่กลัวยาเกรงแต่อย่างใด ด้วยเหตุที่ว่าเมื่อคดีเดินต่อไปไม่ได้เพราะบทบัญญัติกฎหมายไม่ให้ฟ้อง เมื่อคดีไม่จบถึงที่สุดก็จะไม่สามารถยึดทรัพย์ที่ทุจริตไปมาเป็นของรัฐหรือคืนประชาชน ผู้กระทำความผิดสามารถหลบหนีไปแสวงสุขกับเงินที่ทุจริตไปเรื่อย ๆ จนคดีขาดอายุความทางอาญา เพราะการบังคับคดีส่วนแบ่ง (เงินที่ทุจริต) ที่เกี่ยวเนื่องกับคดีอาญาตามมาตรา ๔๖

ของประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาต้องอาศัยข้อเท็จจริงทางอาญามาถือตาม จึงเห็นด้วยกับการฟ้องคดีต่อศาลที่ผู้ต้องหาหลบหนีโดยไม่ต้องมีตัวผู้ต้องหาพร้อมคำฟ้อง และเห็นด้วยกับการพิจารณาคดีลับหลังจำเลยในคดีที่จำเลยหลบหนีเพื่อให้กระบวนการพิจารณาของศาลดำเนินการไปได้เพื่อมุ่งบังคับคดีส่วนแบ่งได้ แม้จะนำตัวจำเลยมาลงโทษไม่ได้

๒. เห็นด้วยกับร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (การไต่สวนมูลฟ้อง หลักเกณฑ์การยื่นอุทธรณ์ และค่าธรรมเนียม) โดยมีข้อสังเกตว่า

๒.๑ ศาลสามารถยกฟ้องไม่มีมูล เนื่องจากพยานหลักฐานไม่พอฟังว่าจำเลยกระทำความผิดได้หรือไม่ หรือพิจารณาในเรื่องครบองค์ประกอบความผิดเท่านั้น

๒.๒ เห็นด้วยกับกรณีจำเลยหลบหนี โดยมีข้อสังเกตว่าสมควรให้จำเลยต้องมาปรากฏตัวหน้าศาลสักครั้งหนึ่งก่อนแล้วจึงจะสามารถพิจารณาคดีลับหลังหรือไม่ เพราะในคดี Crosby ศาลได้กล่าวถึงกรณีจำเลยไม่มาศาลว่า ในกรณีที่ความผิดไม่ใช่ระวางโทษประหารชีวิต เมื่อการพิจารณาคดีได้เริ่มขึ้นและจำเลยไม่มาศาลถือเป็นการสละสิทธิในการสืบพยานต่อหน้าจำเลยและศาลสามารถดำเนินการพิจารณาเสมือนจำเลยยังอยู่ในศาล และใน Federal Rules ของกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาของประเทศสหรัฐอเมริกา ได้กล่าวถึงข้อยกเว้นในการสืบพยานต่อหน้าจำเลยไว้ในข้อ ๔๓ ว่าเมื่อการพิจารณาของศาลได้เริ่มขึ้นแล้ว จำเลยอาจสละสิทธิการสืบพยานต่อหน้าได้เมื่อจำเลยไม่มาศาลอย่างสมัครใจ (the defendant waives his or her right to be present if he or she voluntarily leaves the trial after it has commenced) เลยไม่แน่ใจว่าการแก้ไขดังกล่าวได้คุ้มครองสิทธิของจำเลยอย่างเพียงพอหรือไม่ หรือให้สิทธิจำเลยในการอุทธรณ์การพิจารณาพิพากษากรณีจำเลยไม่มาศาลไว้อย่างเพียงพอหรือไม่

๒.๓ เห็นด้วยกับประเด็นเรื่องยื่นอุทธรณ์ต้องแสดงตน แต่เมื่อพิจารณาบริบทของการจำกัดสิทธิของจำเลยก่อนหน้านี้ในเรื่องที่สามารถพิจารณาและพิพากษาคดีลับหลังได้นั้น จะเป็นการจำกัดสิทธิของจำเลยมากไปหรือไม่

องค์กรอื่น ได้แก่.....

๑๐.๒ มีการเปิดเผยผลการรับฟังความคิดเห็นต่อประชาชนหรือไม่ อย่างไร

สำนักงานศาลยุติธรรมได้จัดทำสรุปผลการรับฟังความคิดเห็นร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (การไต่สวนมูลฟ้อง หลักเกณฑ์การยื่นอุทธรณ์ และค่าธรรมเนียม) และได้ดำเนินการเปิดเผยแพร่ผลการรับฟังความคิดเห็นผ่านทางเว็บไซต์สำนักงานศาลยุติธรรม หัวข้อ รับฟังความคิดเห็นทางกฎหมาย <http://www.coj.go.th>

๑๐.๓ จัดทำสรุปผลการรับฟังความคิดเห็นและเสนอมาเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรี

จัดทำ ไม่มีการจัดทำ

ในกรณีจัดทำสรุปผลการรับฟังความคิดเห็น มีสาระสำคัญในเรื่องดังต่อไปนี้หรือไม่

- วิธีการในการรับฟังความคิดเห็น
- จำนวนครั้งและระยะเวลาในการรับฟังความคิดเห็นแต่ละเรื่อง
- พื้นที่ในการรับฟังความคิดเห็น
- ประเด็นที่มีการแสดงความคิดเห็น

- ข้อคัดค้านหรือความเห็นของหน่วยงานและผู้เกี่ยวข้องในแต่ละประเด็น
- คำชี้แจงเหตุผลรายประเด็นและการนำผลการรับฟังความคิดเห็นมาประกอบการพิจารณาจัดทำร่างกฎหมาย ปรากฏตามสรุปผลการรับฟังความคิดเห็นแนบท้าย

ขอรับรองว่าการเสนอร่างพระราชบัญญัติได้ดำเนินการตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรีฯ และระเบียบว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรีฯ แล้ว

(นายอติคม อินทุภูติ)

เลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรม

วันที่ ๕ ส.ย. ๒๕๖๐ -

สำนักกฎหมายและวิชาการศาลยุติธรรม

ส่วนพัฒนานกฎหมาย

โทรศัพท์ ๐ ๒๕๑๒ ๘๓๗๓

โทรสาร ๐ ๒๕๑๒ ๘๔๗๑

สรุปผลการรับฟังความคิดเห็น

ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
(การไต่สวนมูลฟ้อง หลักเกณฑ์การยื่นอุทธรณ์ และค่าธรรมเนียม)

๑. ผลการรับฟังความคิดเห็น

ในการจัดทำร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (การไต่สวนมูลฟ้อง หลักเกณฑ์การยื่นอุทธรณ์ และค่าธรรมเนียม) สำนักงานศาลยุติธรรม ได้ทำการรับฟังความคิดเห็นจำนวน ๒ ครั้ง เกี่ยวกับการกำหนดให้ศาลตั้งทนายความให้แก่จำเลยในชั้นไต่สวนมูลฟ้อง และให้สิทธิจำเลยแถลงให้ศาลทราบถึงข้อเท็จจริง ข้อกฎหมายสำคัญอันทำให้ศาลควรสั่งว่าคดีไม่มีมูล ตลอดจนพยานหลักฐานที่ศาลควรเรียกมาในชั้นไต่สวนมูลฟ้อง การกำหนดให้ศาลอาจพิจารณาและสืบพยานลับหลังจำเลยได้ในกรณีจำเลยไม่อาจมาศาลเพราะมีเหตุจำเป็นไม่อาจก้าวล่วงได้ กรณีจำเลยเป็นนิติบุคคลและศาลออกหมายจับผู้แทนนิติบุคคลแล้วแต่ยังจับไม่ได้ กรณีจำเลยหลบหนี ในระหว่างพิจารณาและศาลออกหมายจับแล้ว แต่ยังไม่จับได้ และศาลสั่งให้จำเลยออกจากห้องพิจารณาเพราะขัดขวางการพิจารณาการกำหนดให้จำเลยซึ่งศาลพิพากษาลงโทษจำคุกและไม่รอการลงโทษ หรือลงโทษที่หนักกว่าและไม่ถูกคุมขังต้องแสดงตนต่อศาลในขณะยื่นอุทธรณ์หรือฎีกา การกำหนดหลักเกณฑ์การนำจำนวนเงินสุทธิของทรัพย์สินที่ต้องยึดหรืออายัดมาใช้ค่าธรรมเนียม ค่าปรับ มูลค่าทรัพย์สินที่ถูกริบ หรือราคาทรัพย์สินหรือค่าสินไหมทดแทนการกำหนดให้ราษฎรซึ่งเป็นโจทก์ในคดีอาญาต้องเสียค่าธรรมเนียมในการส่งสำเนาคำฟ้องและการส่งหมายเรียกให้แก่จำเลย โดยนำข้อมูลและผลการรับฟังความคิดเห็นดังต่อไปนี้ มาใช้ประกอบการพิจารณา

๑.๑ การรับฟังความคิดเห็นจากการจัดประชุมเพื่อรับฟังความเห็นจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

สำนักงานศาลยุติธรรมโดยสำนักกฎหมายและวิชาการศาลยุติธรรมได้ดำเนินการจัดประชุมเพื่อรับฟังความคิดเห็นจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วยสำนักงานอัยการสูงสุด สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา กระทรวงยุติธรรม สำนักงานตำรวจแห่งชาติ และฝ่ายกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม คณะรักษาความสงบแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๕๙ เวลา ๑๓.๐๐ นาฬิกา ณ ห้องประชุมสำนักงานศาลยุติธรรม (ห้องประชุมเล็ก) อาคารศาลอาญา ชั้น ๑๒ โดยผู้แทนสำนักงานอัยการสูงสุดมีข้อสังเกตบางประการ ซึ่งสำนักงานศาลยุติธรรมรับข้อสังเกตดังกล่าวไว้ประกอบการพิจารณาเมื่อร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวเข้าสู่การพิจารณาของคณะกรรมการกฤษฎีกา และจะได้เสนอร่างพระราชบัญญัตินี้ไปยังสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีตามขั้นตอนการเสนอร่างกฎหมายต่อไป

๑.๒ การรับฟังความคิดเห็นของหน่วยงานอื่น

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้มีหนังสือขอให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ความเห็นหรือข้อเสนอแนะเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (การไต่สวนมูลฟ้อง หลักเกณฑ์การยื่นอุทธรณ์ และค่าธรรมเนียม) เพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรีในชั้นให้ความเห็นชอบของหลักการของร่าง ฯ โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้มีความเห็นและข้อสังเกต ดังนี้

(๑) สำนักงานอัยการสูงสุดเห็นชอบด้วยในหลักการของร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (การไต่สวนมูลฟ้อง หลักเกณฑ์การยื่นอุทธรณ์ และค่าธรรมเนียม) โดยมีข้อสังเกต ดังนี้

๑.๑ ร่างมาตรา ๓ ให้เพิ่มมาตรา ๑๖๕/๑ ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มีข้อสังเกตว่า หากศาลมีคำสั่งว่าคดีไม่มีมูลแล้วโจทก์อุทธรณ์คำสั่ง จำเลยควรจะมีสิทธิคัดค้านต่อศาลอุทธรณ์หรือไม่

๑.๒ ร่างมาตรา ๔ ให้เพิ่มมาตรา ๑๗๙/๑ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เห็นว่า การให้อำนาจศาลมีคำพิพากษาภายหลังการพิจารณาและสืบพยานลับหลังจำเลยเสร็จสิ้นแล้วไม่น่าใช้กับกรณีตามร่างมาตรา ๑๗๙ (๑) และ (๔) เนื่องจากไม่ใช่กรณีที่จำเลยหลบหนี

๑.๓ ร่างมาตรา ๕ แก้ไขมาตรา ๑๘๘ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เห็นว่า ในกรณีที่จำเลยไม่ได้ถูกคุมขัง ในการอุทธรณ์ จำเลยต้องมาแสดงตนต่อศาลในขณะที่ยื่นอุทธรณ์ มิฉะนั้นให้ศาลชั้นต้นมีคำสั่งไม่รับอุทธรณ์ คำสั่งนั้นเป็นที่สุด นั้น ขัดต่อบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๘ ซึ่งบัญญัติรับรองสิทธิของจำเลยในคดีอาญาไว้ ได้แก่สิทธิได้รับการพิจารณาคดีด้วยความรวดเร็ว ต่อเนื่องและเป็นธรรม และสิทธิแต่งตั้งทนายความแตกต่างกันในชั้นไต่สวนมูลฟ้องหรือพิจารณาในศาลชั้นต้นตลอดจนชั้นศาลอุทธรณ์และศาลฎีกา เป็นต้น และมาตรา ๘ วรรคสอง บัญญัติไว้ว่า ถ้าจำเลยมีทนายความ ทนายความนั้นย่อมมีสิทธิเช่นเดียวกับจำเลยดังกล่าวมาแล้วด้วย โดยร่างมาตราดังกล่าวไม่มีบทบัญญัติในลักษณะที่ต้องให้โจทก์มาแสดงตนกรณียื่นอุทธรณ์ด้วย ซึ่งตามกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาให้สิทธิราษฎรเป็นโจทก์ฟ้องคดีอาญาได้ กรณีดังกล่าวจึงอาจเกิดประเด็นปัญหาการกลั่นแกล้งฟ้องคดีกันและมีการฟ้องคดีอาญากลับจากฝ่ายจำเลยได้ ดังนั้น ร่างมาตราจึงขัดต่อหลักความเสมอภาคในการต่อสู้คดีและขัดต่อข้อ ๑๑ (๑) แห่งปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน ที่ระบุว่า “บุคคลซึ่งถูกกล่าวหาด้วยความผิดทางอาญา มีสิทธิที่จะได้รับสันนิษฐานไว้ก่อนว่าบริสุทธิ์จนกว่าจะมีการพิสูจน์ว่ามีความผิดตามกฎหมายในการพิจารณาโดยเปิดเผย ณ ที่ซึ่งตนได้รับหลักประกันต่าง ๆ ที่จำเป็นในการต่อสู้คดี” ฉะนั้น เมื่อยังไม่มีคำพิพากษาถึงที่สุดโดยจำเลยยังใช้สิทธิอุทธรณ์ฎีกาอยู่จึงต้องด้วยข้อสันนิษฐานว่าบริสุทธิ์จนกว่าจะมีคำพิพากษาถึงที่สุดว่าจำเลยมีความผิดตามกฎหมาย ดังนั้น การที่จำเลยได้รับการประกันตัวไปก็ถือว่าเป็นความจำเป็นในการที่จะได้รับสิทธิการประกันความเป็นอิสระภาพ ทั้งมีสิทธิที่จะตั้งทนายความดำเนินกระบวนการพิจารณาใด ๆ แทนตนได้ ประกอบกับการแสดงตนต่อศาลในการยื่นอุทธรณ์หรือฎีกาก็มิใช่เป็นหลักประกันในการที่จะได้ตัวจำเลยมารับโทษตามคำพิพากษาในชั้นที่สุดต่อไป และร่างมาตราดังกล่าวไม่ได้กำหนดข้อยกเว้นไว้ทำให้กรณีจำเลยไม่มีเจตนาหลบหนี เช่น เจ็บป่วยจนไม่สามารถมาแสดงตัวต่อศาลได้ ย่อมเสียสิทธิในการยื่นอุทธรณ์ ดังนั้น ควรกำหนดข้อยกเว้นไว้กรณีมีเหตุจำเป็นโดยชัดเจน

๑.๔ ร่างมาตรา ๗ แก้ไขมาตรา ๒๕๑ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เห็นว่า ร่างมาตรา ๒๕๑ (๔) การยึดหรืออายัดทรัพย์สินของจำเลยสำหรับใช้มูลค่าทรัพย์สินที่ถูกริบ จะเกิดขึ้นได้ต่อเมื่อประมวลกฎหมายอาญาให้อำนาจศาลริบทรัพย์สินตามมูลค่า เช่น ทรัพย์สินที่ถูกริบสูญหาย ศาลจึงกำหนดมูลค่าของทรัพย์สินที่ถูกริบและให้จำเลยชำระเงินหรือริบทรัพย์สินอื่นตามมูลค่าของทรัพย์สินที่ถูกริบแทน หากจำเลยไม่ยอมชำระเงินหรือส่งมอบทรัพย์สินนั้น จึงยึดทรัพย์สินของจำเลยในมูลค่าของทรัพย์สินที่สูญหาย ทั้งนี้ เทียบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๒๓/๘ ที่ให้อำนาจศาลสั่งริบทรัพย์สินตามมูลค่า

๑.๕ ร่างมาตรา ๘ ให้เพิ่มเติมมาตรา ๒๕๗ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เห็นว่า กรณีราษฎรเป็นโจทก์ควรระบุให้ชัดเจนว่าหมายความรวมถึงกรณีเป็นโจทก์ร่วมกับพนักงานอัยการ ด้วยหรือไม่

(๒) กระทรวงยุติธรรม เห็นว่าร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (การไต่สวนมูลฟ้อง หลักเกณฑ์การยื่นอุทธรณ์ และค่าธรรมเนียม) จะส่งผลดีต่อการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของจำเลย และทำให้การพิจารณาคดีเป็นไปด้วยความรวดเร็ว เป็นธรรม สร้างความเชื่อมั่นและศรัทธาต่อกระบวนการยุติธรรมมากยิ่งขึ้น รวมทั้งยังเป็นการป้องกันการแสวงหาประโยชน์โดยไม่สุจริต จึงไม่ขัดข้องในการที่สำนักงานศาลยุติธรรมจะเสนอร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวตามขั้นตอนในการเสนอกฎหมายต่อไป

(๓) สำนักงานตำรวจแห่งชาติเห็นชอบด้วยกับหลักการและเหตุผลของร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว

(๔) ฝ่ายกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม คณะรักษาความสงบแห่งชาติ เห็นว่าร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (การไต่สวนมูลฟ้อง หลักเกณฑ์การยื่นอุทธรณ์ และค่าธรรมเนียม) การแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติดังกล่าวจะส่งผลให้กระบวนการพิจารณาพิพากษาคดีเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และให้ความเป็นธรรมแก่บุคคลที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายได้อย่างแท้จริง โดยหลักการแล้ว การแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายนี้ สอดคล้องกับหลักการที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีค้ำมนุษย์ พ.ศ. ๒๕๕๙ และร่างพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ พ.ศ. ที่ผ่านการพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๕๙ โดยเฉพาะอย่างยิ่งหลักการยื่นอุทธรณ์หรือฎีกานี้ยังสอดคล้องกับหลักการของร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ที่เสนอโดยนายมหรรณพ เดชวิทักษ์ สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ กับคณะ โดยมีข้อสังเกตเพิ่มเติม ๒ กรณีดังนี้

๔.๑ ร่างมาตรา ๑๙๘ หลักเกณฑ์การยื่นอุทธรณ์ เขียนแตกต่างจากมาตรา ๓๙ ของพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีค้ำมนุษย์ พ.ศ. ๒๕๕๙ ทั้งๆ ที่มีหลักการเดียวกัน เช่น การแสดงตัวให้แสดงตัวต่อศาลหรือเจ้าพนักงานศาล ซึ่งในทางปฏิบัติควรจะต้องแสดงตัวต่อเจ้าพนักงานศาล จำเลยขอขยายระยะเวลาการแสดงตนได้หรือไม่ และคำสั่งไม่รับอุทธรณ์เป็นที่สุดหรือไม่ เมื่อร่างมาตรานี้มีหลักการเช่นเดียวกับพระราชบัญญัติดังกล่าว การเขียนกฎหมายควรเขียนในลักษณะเดียวกันโดยยึดถือตามพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีค้ำมนุษย์ พ.ศ. ๒๕๕๙ ซึ่งผ่านการพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติแล้ว มิฉะนั้นอาจมีปัญหาคติความได้

๔.๒ ร่างมาตรา ๒๕๗ เพิ่มเติมให้คดีอาญาซึ่งราษฎรเป็นโจทก์เสียค่าธรรมเนียม ในการส่งคำฟ้องและการส่งหมายเรียกแก่จำเลย อันเป็นการกำหนดให้สอดคล้องกันในทางปฏิบัติ จึงมีข้อพิจารณาว่า กรณีที่ราษฎรเป็นโจทก์อุทธรณ์หรือฎีกา ควรกำหนดให้เสียค่าธรรมเนียมในการส่งสำเนาอุทธรณ์หรือฎีกาให้แก่จำเลยหรือไม่ด้วย (ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เป็นหน้าที่ของศาลที่จะนำส่งสำเนาอุทธรณ์หรือฎีกา) เห็นว่า เมื่อกำหนดให้ราษฎรที่เป็นโจทก์เสียค่าธรรมเนียมในการส่งหมายเรียกแล้ว กรณีที่มีการอุทธรณ์หรือฎีกา ก็ควรกำหนดให้โจทก์เสียค่าธรรมเนียมในการส่งสำเนาอุทธรณ์หรือฎีกาด้วย เพื่อมิให้ลักลั่นกันเพราะเมื่อโจทก์ประสงค์

จะดำเนินคดีต่อไปก็ควรจะเสียค่าธรรมเนียมในส่วนนี้ มิใช่ให้เป็นภาระแก่ศาล (ในทางปฏิบัติ เจ้าหน้าที่ศาลจะไปส่งสำเนาอุทธรณ์หรือฎีกาหรือส่งทางไปรษณีย์ตอบรับ โดยเบิกค่าใช้จ่ายในการเดินทางและค่าส่งทางไปรษณีย์จากงบประมาณ)

๑.๒ การรับฟังความคิดเห็นผ่านเว็บไซต์ของสำนักงานศาลยุติธรรม

การรับฟังความคิดเห็นของข้าราชการตุลาการและประชาชนทั่วไปผ่านเว็บไซต์ของสำนักงานศาลยุติธรรม <http://www.coj.go.th> หัวข้อรับฟังความคิดเห็นทางกฎหมาย ระหว่างวันที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๖๐ ถึงวันที่ ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๖๐ เรื่องร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (การไต่สวนมูลฟ้อง หลักเกณฑ์การยื่นอุทธรณ์ และค่าธรรมเนียม) มีผลสรุป คือ มีผู้แสดงความคิดเห็น จำนวน ๒ คน จากจำนวนความเห็นทั้งหมด ๒ คน (คิดเป็นจำนวนร้อยละ ๑๐๐) เห็นชอบด้วยกับร่างพระราชบัญญัตินี้ โดยแสดงความคิดเห็น ดังนี้

๑. เห็นด้วยกับร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (การไต่สวนมูลฟ้อง หลักเกณฑ์การยื่นอุทธรณ์ และค่าธรรมเนียม) ซึ่งเห็นด้วยกับการไต่สวนมูลฟ้องลับหลังจำเลย โดยคดีเกี่ยวกับการทุจริตที่มีความเสียหายจำนวนมากที่มีผลกระทบต่อความเสียหายของประชาชนหรือที่เกี่ยวกับงบประมาณแผ่นดิน เพราะที่ผ่านมาผู้กระทำความผิดไม่เคยเกรงกลัวต่อโทษที่มีสภาพบังคับอย่างสูงและเข้มข้นเกี่ยวกับโทษประหารหรือจำคุก แต่ผู้กระทำความผิดเหล่านี้ จะกลัวที่จะถูกยึดทรัพย์กลับคืนหลวงหรือเจ้าของทรัพย์ด้วยเหตุที่ว่า มีช่องว่างของบทบัญญัติกฎหมายที่ทำให้กระบวนการยุติธรรมเดินต่อไปไม่ได้ ถ้าไม่ได้ตัวผู้ต้องหาไปฟ้องต่อศาล หรือแม้ถูกฟ้องต่อศาลตกเป็นจำเลยแล้ว บุคคลเหล่านี้ก็ไม่กลัวยาแรงแต่อย่างใด ด้วยเหตุที่ว่าเมื่อคดีเดินต่อไปไม่ได้เพราะบทบัญญัติกฎหมายไม่ให้ฟ้อง เมื่อคดีไม่จบถึงที่สุดก็จะไม่สามารถยึดทรัพย์ที่ทุจริตไปมาเป็นของรัฐหรือคืนประชาชน ผู้กระทำความผิดสามารถหลบหนีไปแสวงสุขกับเงินที่ทุจริตไปเรื่อย ๆ จนคดีขาดอายุความทางอาญา เพราะการบังคับคดีส่วนแบ่ง (เงินที่ทุจริต) ที่เกี่ยวเนื่องกับคดีอาญาตามมาตรา ๔๖ ของประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาต้องอาศัยข้อเท็จจริงทางอาญามาถือตาม จึงเห็นด้วยกับการฟ้องคดีต่อศาลที่ผู้ต้องหาหลบหนีโดยไม่ต้องมีตัวผู้ต้องหาพร้อมคำฟ้อง และเห็นด้วยกับการพิจารณาคดีลับหลังจำเลยในคดีที่จำเลยหลบหนีเพื่อให้กระบวนการพิจารณาของศาลดำเนินการไปได้เพื่อมุ่งบังคับคดีส่วนแบ่งได้ แม้จะนำตัวจำเลยมาลงโทษไม่ได้

๒. เห็นด้วยกับร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (การไต่สวนมูลฟ้อง หลักเกณฑ์การยื่นอุทธรณ์ และค่าธรรมเนียม) โดยมีข้อสังเกตว่า

๒.๑ ศาลสามารถยกฟ้องไม่มีมูล เนื่องจากพยานหลักฐานไม่พอฟังว่าจำเลยกระทำความผิดได้หรือไม่ หรือพิจารณาในเรื่องครบองค์ประกอบความผิดเท่านั้น

๒.๒ เห็นด้วยกับกรณีจำเลยหลบหนี โดยมีข้อสังเกตว่าสมควรให้จำเลยต้องมาปรากฏตัวหน้าศาลสักครั้งหนึ่งก่อนแล้วจึงจะสามารถพิจารณาคดีลับหลังหรือไม่ เพราะในคดี Crosby ศาลได้กล่าวถึงกรณีจำเลยไม่มาศาลว่า ในกรณีที่ความผิดไม่ใช่ระวางโทษประหารชีวิต เมื่อการพิจารณาคดีได้เริ่มขึ้นและจำเลยไม่มาศาลถือเป็นการละสิทธิในการสืบพยานต่อหน้าจำเลยและศาลสามารถดำเนินกระบวนการ

พิจารณาเสมือนจำเลยยังอยู่ในศาล และใน Federal Rules ของกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาของประเทศสหรัฐอเมริกา ได้กล่าวถึงข้อยกเว้นในการสืบพยานต่อหน้าจำเลยไว้ในข้อ ๔๓ ว่าเมื่อการพิจารณาของศาลได้เริ่มขึ้นแล้ว จำเลยอาจสละสิทธิการสืบพยานต่อหน้าได้เมื่อจำเลยไม่มาศาลอย่างสมัครใจ (the defendant waives his or her right to be present if he or she voluntarily leaves the trial after it has commenced) เลยไม่แน่ใจว่าการแก้ไขดังกล่าวได้คุ้มครองสิทธิของจำเลยอย่างเพียงพอหรือไม่ หรือให้สิทธิจำเลยในการอุทธรณ์การพิจารณาพิพากษากรณีจำเลยไม่มาศาลไว้อย่างเพียงพอหรือไม่

๒.๓ เห็นด้วยกับประเด็นเรื่องยื่นอุทธรณ์ต้องแสดงตน แต่เมื่อพิจารณาบริบทของการจำกัดสิทธิของจำเลยก่อนหน้านี้ในเรื่องที่สามารถพิจารณาและพิพากษาคดีลับหลังได้นั้น จะเป็นการจำกัดสิทธิของจำเลยมากเกินไปหรือไม่

๒. คำชี้แจงเหตุผลตามประเด็นที่ได้รับฟังความคิดเห็นในการจัดทำกฎหมาย

สำนักงานศาลยุติธรรมได้พิจารณาความเห็นและข้อสังเกตดังกล่าวแล้ว ได้พิจารณาเห็นว่า จากผลการรับฟังความคิดเห็น ผู้แสดงความคิดเห็นด้วยกับหลักการตามร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (การไต่สวนมูลฟ้อง หลักเกณฑ์การยื่นอุทธรณ์ และค่าธรรมเนียม) ซึ่งเห็นว่าการกำหนดให้สามารถยึดทรัพย์สินของผู้กระทำความผิดให้ตกเป็นของแผ่นดินหรือกลับคืนสู่เจ้าของทรัพย์สินที่แท้จริง เป็นการสร้างความยำเกรงต่อการที่จะกระทำความผิด และการกำหนดให้ศาลสามารถพิจารณาคดีลับหลังจำเลยได้เมื่อปรากฏเหตุตามเงื่อนไขจะเป็นผลดีที่ทำให้กระบวนการยุติธรรมสามารถเดินต่อไปได้

การวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย

ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

(การไต่สวนมูลฟ้อง หลักเกณฑ์การยื่นอุทธรณ์ และค่าธรรมเนียม)

๑. สรุปความจำเป็นในการตรากฎหมาย

การจัดทำภารกิจตามกฎหมายนี้สอดคล้องกับหน้าที่หลักของศาลยุติธรรมในการอำนวยความยุติธรรมให้มีประสิทธิภาพและเป็นธรรม กล่าวคือต้องให้ความยุติธรรมอย่างเท่าเทียมและช่วยรักษาความสงบเรียบร้อยในสังคมด้วย ซึ่งสอดคล้องกับแนวนโยบายของรัฐ ยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและแนวทางการปฏิรูปประเทศในประเด็นเรื่องการอำนวยความยุติธรรมและลดความเหลื่อมล้ำ

อย่างไรก็ตาม เนื่องจากปัญหาในทางปฏิบัติ โดยเหตุที่ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๖๕ ในปัจจุบันการไต่สวนมูลฟ้องเป็นหน้าที่ของโจทก์ในการนำเสนอพยานหลักฐานต่อศาลว่าคดีมีมูลเท่านั้น แต่กรณีอาจมีคดีที่จำเลยมีพยานหลักฐานเพียงพอที่จะนำเสนอต่อศาลในชั้นไต่สวนมูลฟ้องว่าคดีโจทก์ไม่มีมูลและสามารถยกฟ้องโจทก์ได้ทันที เป็นการลดระยะเวลา กับค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดี และรวมถึงตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๗๒ ในปัจจุบัน กำหนดโดยเคร่งครัดที่ศาลต้องทำการพิจารณาและพิพากษาคดีต่อหน้าจำเลย จึงเห็นควรกำหนดให้มีข้อยกเว้นเมื่อมีเหตุอันสมควรให้ศาลสามารถสืบพยานลับหลังจำเลยได้ เพื่อลดปัญหากรณีจำเลยหลบหนีหรือไม่มาศาลเพื่อประวิงคดีตลอดจนทางปฏิบัติยังประสบปัญหาที่จำเลยใช้สิทธิไม่สุจริตในการยื่นอุทธรณ์หรือฎีกาทั้งที่ตนกำลังหลบหนีอยู่ จึงจำเป็นต้องมีบทบัญญัติกำหนดให้จำเลยที่มีได้ถูกคุมขังต้องมาแสดงตนเพื่อใช้สิทธิในการอุทธรณ์หรือฎีกา

๒. สรุปการรับฟังความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้อง

ในการจัดทำร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (การไต่สวนมูลฟ้อง หลักเกณฑ์การยื่นอุทธรณ์ และค่าธรรมเนียม) สำนักงานศาลยุติธรรม ได้จัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นและปรากฏว่า จากผลการรับฟังความคิดเห็น ผู้แสดงความคิดเห็นเห็นด้วยกับหลักการตามร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (การไต่สวนมูลฟ้อง หลักเกณฑ์การยื่นอุทธรณ์ และค่าธรรมเนียม) ซึ่งเห็นว่าการกำหนดให้สามารถยึดทรัพย์สินของผู้กระทำความผิดให้ตกเป็นของแผ่นดินหรือกลับคืนสู่เจ้าของทรัพย์สินที่แท้จริง เป็นการสร้างความยำเกรงต่อการที่จะกระทำความผิด และการกำหนดให้ศาลสามารถพิจารณาคดีลับหลังจำเลยได้เมื่อปรากฏเหตุตามเงื่อนไขจะเป็นผลดีที่ทำให้กระบวนการยุติธรรมสามารถเดินต่อไปได้ ทั้งนี้ โดยมีข้อสังเกตเพิ่มเติมว่า ศาลจะยกฟ้องไม่มีมูล เนื่องจากพยานหลักฐานไม่พอฟังว่าจำเลยกระทำความผิดได้หรือไม่ และในกรณีที่จำเลยหลบหนี จะเป็นการสมควรกำหนดให้จำเลยต้องมาปรากฏตัวหน้าศาลสักครั้งหนึ่งก่อนจึงจะสามารถพิจารณาคดีลับหลังจำเลยหรือไม่ และในเรื่องการอุทธรณ์ต้องแสดงตนเมื่อพิจารณาประกอบกับเรื่องการพิจารณาคดีลับหลังจำเลยจะเป็นการจำกัดสิทธิของจำเลยมากไปหรือไม่

๓. สรุปการวิเคราะห์ผลกระทบในการตรากฎหมายอย่างรอบด้าน

๓.๑ ผู้ซึ่งได้รับผลกระทบจากการบังคับใช้กฎหมาย ได้แก่ ข้าราชการตุลาการ คู่ความในคดี

๓.๒ ผลกระทบที่เกิดขึ้นแก่บุคคลดังกล่าว

(๑) ด้านเศรษฐกิจ

ร่างพระราชบัญญัตินี้มีผลดีต่อเศรษฐกิจในทางอ้อม กล่าวคือเมื่อมีการป้องกันการกลั่นแกล้งฟ้องร้องกัน และอำนวยให้คดีความดำเนินไปได้โดยไม่ล่าช้าและไม่เสียความเป็นธรรมย่อมจะทำให้ประชาชนมีความเชื่อมั่นในกระบวนการยุติธรรม และความเชื่อมั่นนี้จะเอื้อต่อการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจให้บรรลุเป้าหมายทั้งด้านการพัฒนา การสร้างเสถียรภาพและความเสมอภาคทางเศรษฐกิจต่อไป

(๒) ด้านสังคม

เชิงบวก

การที่ร่างพระราชบัญญัตินี้ให้สิทธิจำเลยแถลงข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายสำคัญตลอดจนนำเสนอพยานหลักฐานที่อาจชี้ให้เห็นว่าคดีของโจทก์ไม่มีมูลได้ตั้งแต่ชั้นไต่สวนมูลฟ้องเป็นการเปิดโอกาสให้ศาลสามารถรับฟังพยานหลักฐานที่อาจยุติคดีได้ตั้งแต่ต้นทาง เป็นการประหยัดเวลาและค่าใช้จ่ายของทั้งศาลและคู่ความ และมาตรการนี้ควบคู่ไปกับการให้ราษฎรผู้เป็นโจทก์ต้องมีต้นทุนในการฟ้องคดีบ้างด้วยการให้เสียค่าธรรมเนียมในการส่งหมายเรียกและสำเนาคำฟ้องนั้น เป็นวิธีหนึ่งในการป้องกันการกลั่นแกล้งฟ้องร้อง ซึ่งโดยมากเกิดขึ้นเพื่อคุกคามการมีส่วนร่วมของประชาชนในการแสดงความคิดเห็นเพื่อประโยชน์สาธารณะจึงเป็นการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพในการแสดงออกในอีกทางหนึ่งด้วย

นอกจากนี้ การที่ร่างกฎหมายให้อำนาจศาลสืบพยานลับหลังจำเลยได้โดยเฉพาะในคดีที่จำเลยหลบหนี ก็เพื่อเป็นการป้องกันการประวิงคดีให้ล่าช้า เพราะแต่เดิมาหากจำเลยหลบหนีศาลต้องจำหน่ายคดีชั่วคราวเพื่อรอให้ได้ตัวจำเลยมาเพื่อพิจารณาคดีต่อหน้าทุกครั้งตามกฎหมายซึ่งกว่าจะได้ตัวจำเลยมาก็มักล่วงเลยเวลาไปแล้วหลายปีจนคดีขาดอายุความ หรือแม้จะได้ตัวก่อนขาดอายุความ แต่พยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องก็อาจสูญหายหรือเสื่อมสภาพจนทำให้ขาดน้ำหนักที่จะเอาผิดจำเลยได้ ซึ่งหากจำเลยเป็นผู้กระทำผิดจริง การที่ไม่อาจเอาตัวคนผิดมาลงโทษได้ย่อมก่อให้เกิดความเสียหายแก่ความเชื่อมั่นในกระบวนการยุติธรรมจนอาจนำไปสู่ความไม่สงบสุขในสังคมได้ การที่ศาลอาจสืบพยานได้ลับหลังในกรณีนี้ย่อมจะช่วยแก้ปัญหาดังกล่าวได้

ส่วนการกำหนดให้จำเลยที่มีได้ถูกคุมขังต้องแสดงตัวระหว่างอุทธรณ์ฎีกานั้นก็เพื่อป้องกันมิให้จำเลยใช้สิทธิไม่สุจริตในกระบวนการยุติธรรม โดยการที่ใช้สิทธิอุทธรณ์ฎีกาเป็นการใช้ทรัพยากรของรัฐหรือส่วนรวมในการขอความยุติธรรม ซึ่งเมื่อจะถือเอาประโยชน์จากส่วนรวมแล้วก็จำต้องร่วมแบกรับต้นทุนด้วยการอยู่เฉยชิวผลของคดีและยอมรับอำนาจรัฐในครั้งบังคับตามคำพิพากษาของศาล หากจำเลยจะยังคงหลบหนีต่อไปหากคำพิพากษาเป็นผลร้ายกับตนนั้นย่อมเท่ากับเอาเปรียบส่วนรวมหรือเอาแต่ได้อยู่ฝ่ายเดียว และการกำหนดหลักเกณฑ์เช่นนี้ย่อมเป็นการป้องกันมิให้จำเลยที่ประสงค์จะอุทธรณ์หรือฎีกามีให้หลบหนีอีกด้วย

เชิงลบ

การที่ศาลอาจสืบพยานลับหลังจำเลยได้ในบางกรณีอาจมีประเด็นว่าเป็นการลิดรอนสิทธิในการได้รับการพิจารณาต่อหน้าหรือไม่ ซึ่งแม้อาจยังเป็นที่ยกเถียงกันได้ แต่ในหลายประเทศ เช่น สหรัฐอเมริกาและอังกฤษก็มีการวางหลักกฎหมายโดยศาลสูงสุดแล้วว่าไม่ถือเป็นการลิดรอนหรือจำกัดสิทธิดังกล่าว เพราะถือว่าจำเลยทราบสิทธินั้นดีอยู่แล้วแต่เลือกจะสละสิทธิไปเองโดยสมัครใจ

นอกจากนี้ อาจมีประเด็นต่อไปได้ว่าการพิจารณาคดีลับหลังจำเลยนั้นอาจทำให้ศาลขาดข้อเท็จจริงหรือมุมมองสำคัญจากฝั่งจำเลยซึ่งอาจทำให้ค้นพบความจริงว่าจำเลยเป็นผู้บริสุทธิ์ก็เป็นได้แม้จำเลยจะหลบหนีก็ตาม เพราะในคดีอาญานั้นการค้นหาคำความจริงเป็นสาระสำคัญ อย่างไรก็ตามในคดีอาญามีหลักอยู่ว่ารัฐหรือโจทก์เป็นผู้มีภาระพิสูจน์ให้ศาลสิ้นสงสัยตามสมควรว่าจำเลยกระทำผิดจริง ดังนั้น แม้จำเลยจะมีได้อยู่ฟังการพิจารณา โจทก์ก็ยังคงมีภาระการพิสูจน์ในระดับสูงเช่นนี้อยู่ดี และในคดีที่มีข้อหารุนแรง กฎหมายก็กำหนดให้จำเลยต้องมีนายทนายโดยทนายก็มีหน้าที่ตามวิชาชีพที่ต้องรักษาผลประโยชน์ของลูกค้าโดยไม่ขัดกับความเป็นธรรม อีกทั้งศาลก็ต้องใช้ดุลพินิจรับฟังพยานหลักฐานด้วยความระมัดระวังรอบคอบอยู่แล้ว ข้อกังวลนี้จึงอาจไม่ร้ายแรงเท่าใดนัก

ในส่วนที่กำหนดให้จำเลยต้องแสดงตัวเมื่อจะใช้สิทธิอุทธรณ์ฎีกา อาจมีข้อกังวลว่าเป็นการจำกัดสิทธิในการได้รับการพิจารณาอย่างเป็นธรรมหรือไม่ เพราะถึงอย่างไรแม้จำเลยจะไม่มาศาลแต่ก็ยังมีทนายความซึ่งปฏิบัติหน้าที่แทนได้ และอาจมองได้ว่าโดยสภาพแล้วคดีในชั้นอุทธรณ์หรือฎีกาสามารถดำเนินไปได้โดยไม่จำต้องให้จำเลยมาแสดงตัวแต่อย่างใด อีกทั้งในคดีอาญานั้นการค้นหาคำความจริงเป็นสาระสำคัญเพื่อที่จะนำตัวคนร้ายมาลงโทษให้ถูกคนและไม่กระทบผู้บริสุทธิ์ การที่จำเลยหลบหนีไปในขณะที่คดียังไม่ถึงที่สุด ในแง่หนึ่งอาจมองได้ว่่าก็เพราะกฎหมายยังสันนิษฐานว่าเขายังเป็นผู้บริสุทธิ์ และอาจมีการตีความกฎหมายได้ว่าเมื่อคดียังไม่ถึงที่สุดรัฐยังไม่อาจบังคับโทษกับจำเลยได้แม้ศาลล่างจะพิพากษาลงโทษไว้ก็ตาม ทั้งอาจมีข้อกังวลว่าในกรณีที่มีการสืบพยานลับหลังในศาลชั้นต้นหากไม่ให้สิทธิจำเลยอุทธรณ์หรือฎีกาแล้วจะเป็นการปิดช่องทางในการพิจารณาข้อเท็จจริงหรือข้อกฎหมายอย่างครบถ้วนรอบด้านหรือไม่

(๓) ด้านงบประมาณ

การที่ศาลสามารถเข้าถึงข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานสำคัญจากฝั่งจำเลยซึ่งอาจส่งผลให้ศาลพบว่าคดีไม่มีมูลและยกฟ้องได้ตั้งแต่ชั้นไต่สวนมูลฟ้อง ย่อมจะทำให้รัฐประหยัดงบประมาณที่ต้องใช้ในการพิจารณาคดีที่ไม่เป็นประโยชน์ไปได้มาก ทั้งการกำหนดให้ราษฎรที่เป็นโจทก์ในคดีอาญาต้องเสียค่าธรรมเนียมในการส่งหมายเรียกและสำเนาคำฟ้องด้วยนั้นก็ทำให้รัฐประหยัดงบประมาณที่ต้องใช้ในการนี้ไปได้อีกส่วนหนึ่ง

๓.๓ ประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับ

๓.๓.๑ ประชาชนจะมีการดำรงชีวิตที่ดีขึ้นในเรื่องใด อย่างไร และเพียงใด หรือเป็นการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนมากน้อยเพียงใด

ประชาชนจะได้รับความคุ้มครองสิทธิเสรีภาพโดยเฉพาะในด้านการแสดงความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณะมากขึ้นด้วยมาตรการป้องกันการกลั่นแกล้งฟ้องร้องกัน โดยให้ศาล

เข้าถึงพยานหลักฐานของฝั่งจำเลยได้ตั้งแต่ชั้นไต่สวนมูลฟ้องอันอาจทำให้ศาลพิพากษายกฟ้อง เพราะคดีไม่มีมูลได้ตั้งแต่ต้นคดี ไม่สิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายและเสียเวลาของคู่ความ ทั้งการให้ศาลสืบพยานลับหลังจำเลยที่หลบหนีได้จะเป็นการทำให้การพิจารณาพิพากษาคดีเร็วขึ้น ไม่ต้องล่าช้าอันเนื่องจากการประวิงคดีอันจะทำให้ผู้เสียหายและสังคมไม่อาจได้รับความเป็นธรรมในเวลาอันควร ทั้งไม่ต้องเกรงว่าจะพยานหลักฐานจะสุมเสี่ยงต่อการสูญหายหรือเสื่อมสภาพเพราะเวลาที่เนิ่นช้าไปอีกด้วย จึงนับว่าการอำนวยความสะดวกธรรมจะมีประสิทธิภาพมากขึ้น

๓.๓.๒ เศรษฐกิจหรือสังคมมีการพัฒนาอย่างยั่งยืนได้เพียงใด

มาตรการตามร่างพระราชบัญญัตินี้เป็นการเสริมสร้างการอำนวยความสะดวกธรรมให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ทำให้การพิจารณาพิพากษาคดีไม่ล่าช้า และคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชนจากการแก่งัดฟ้อง อันเป็นการส่งเสริมให้หลักนิติธรรมเข้มแข็งและเอื้อต่อความสงบสุขในสังคมซึ่งเหตุปัจจัยดังกล่าวนี้เป็นสาระสำคัญหนึ่งของการพัฒนาสังคมและเศรษฐกิจที่ยั่งยืน เพราะความยั่งยืนไม่ว่าในแง่ใดจะมีขึ้นไม่ได้หากสังคมปราศจากความสงบสุขและหลักนิติธรรม

๓.๓.๓ เสริมสร้างประสิทธิภาพหรือนวัตกรรมในการปฏิบัติราชการอย่างไร

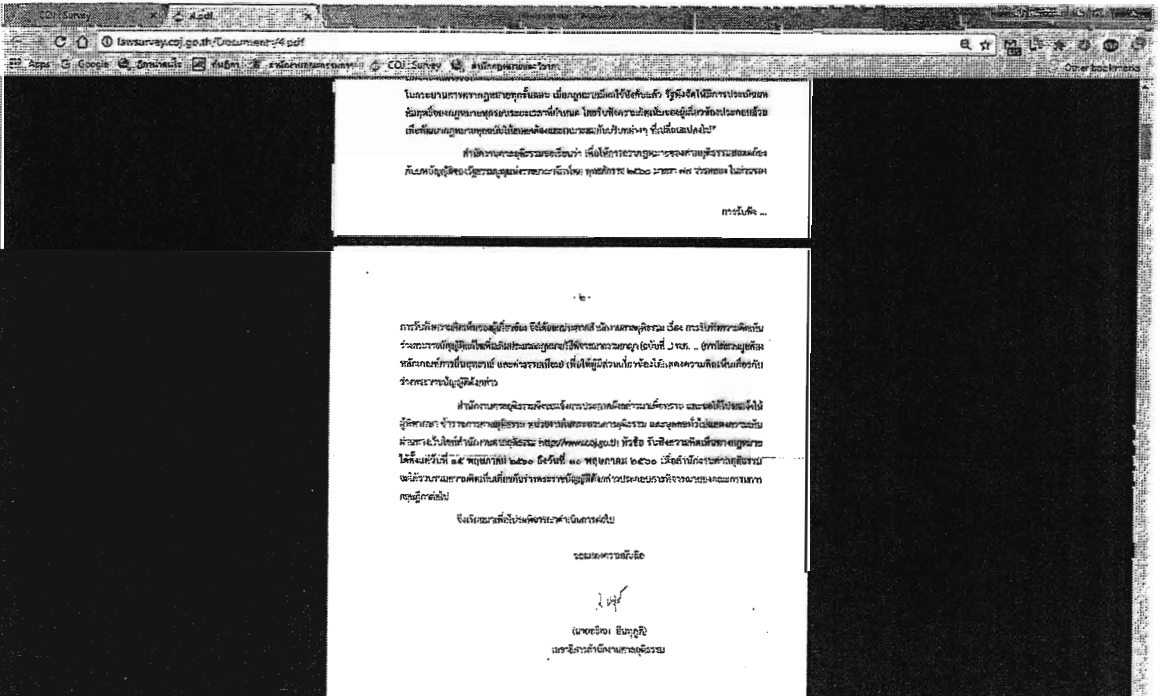
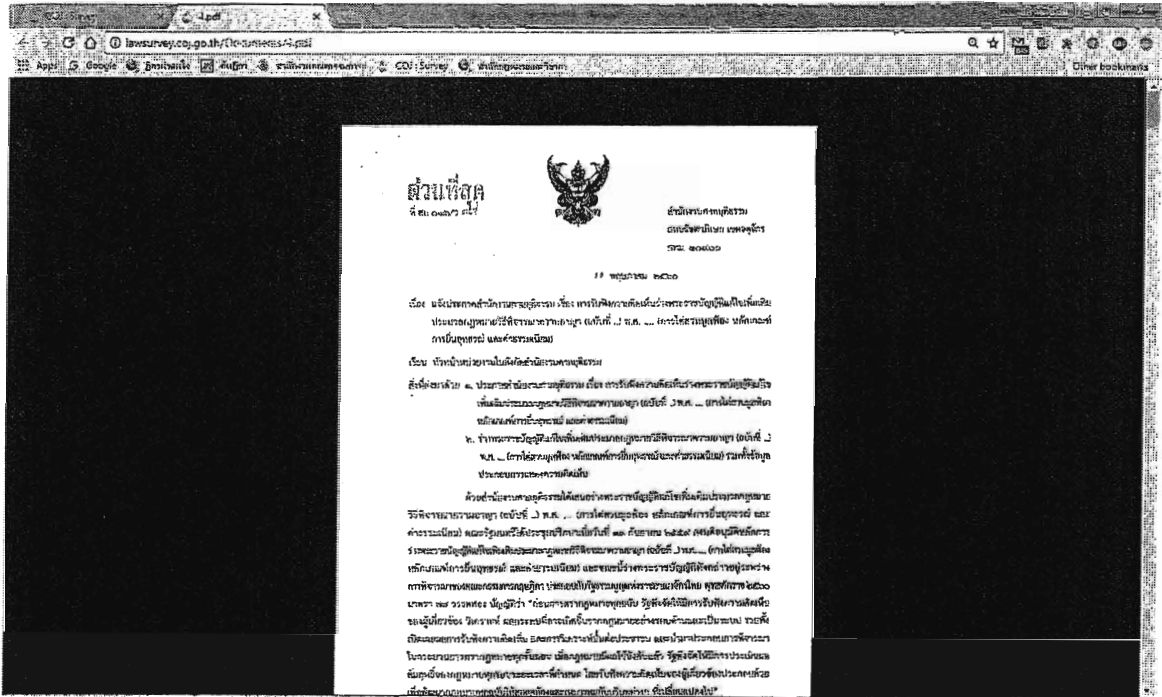
ด้วยการป้องกันการแก่งัดฟ้อง การให้สืบพยานลับหลังเมื่อจำเลยหลบหนี และการให้จำเลยจะอุทธรณ์หรือฎีกาได้ต้องมาแสดงตัวก่อนการอำนวยความสะดวกธรรมจะมีประสิทธิภาพมากขึ้น รวดเร็วขึ้น และคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชนได้ดียิ่งขึ้น

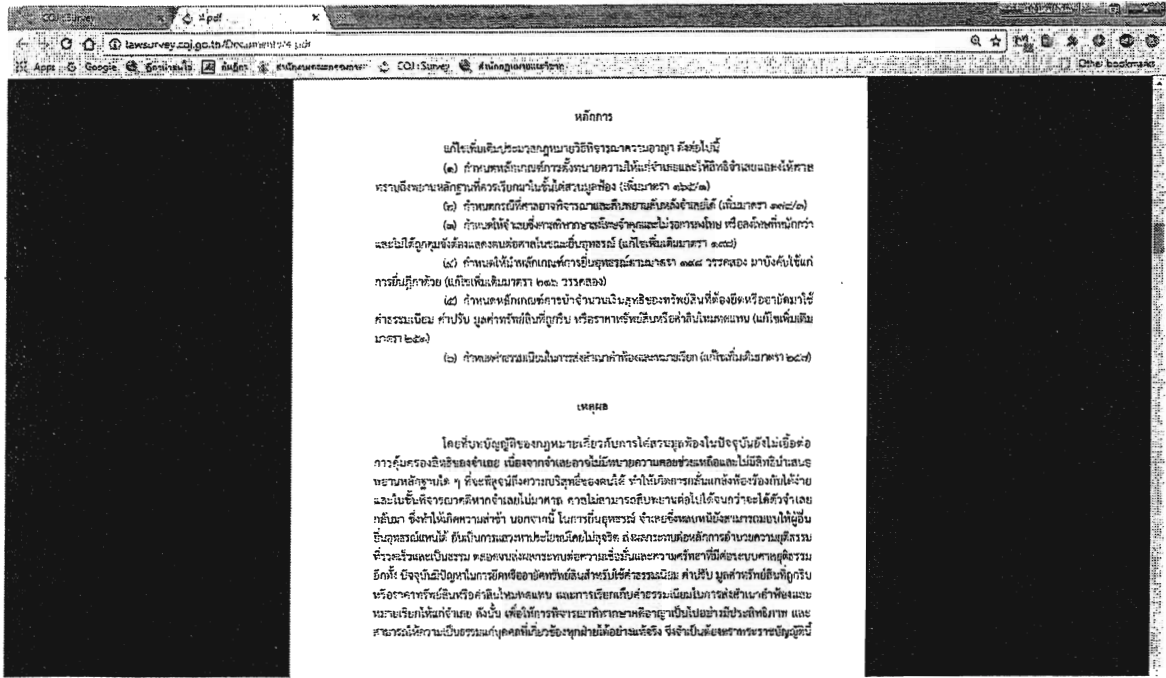
๓.๔. ความคุ้มค่าของภารกิจเมื่อคำนึงถึงงบประมาณที่ต้องใช้ ภาระหน้าที่เกิดขึ้นกับประชาชนและการที่ประชาชนจะต้องถูกจำกัดสิทธิเสรีภาพเทียบกับประโยชน์ที่จะได้รับ

มีความคุ้มค่าในแง่ของงบประมาณที่ต้องใช้เนื่องจากหน้าที่ในการอำนวยความสะดวกธรรมเป็นภารกิจสำคัญของประเทศ

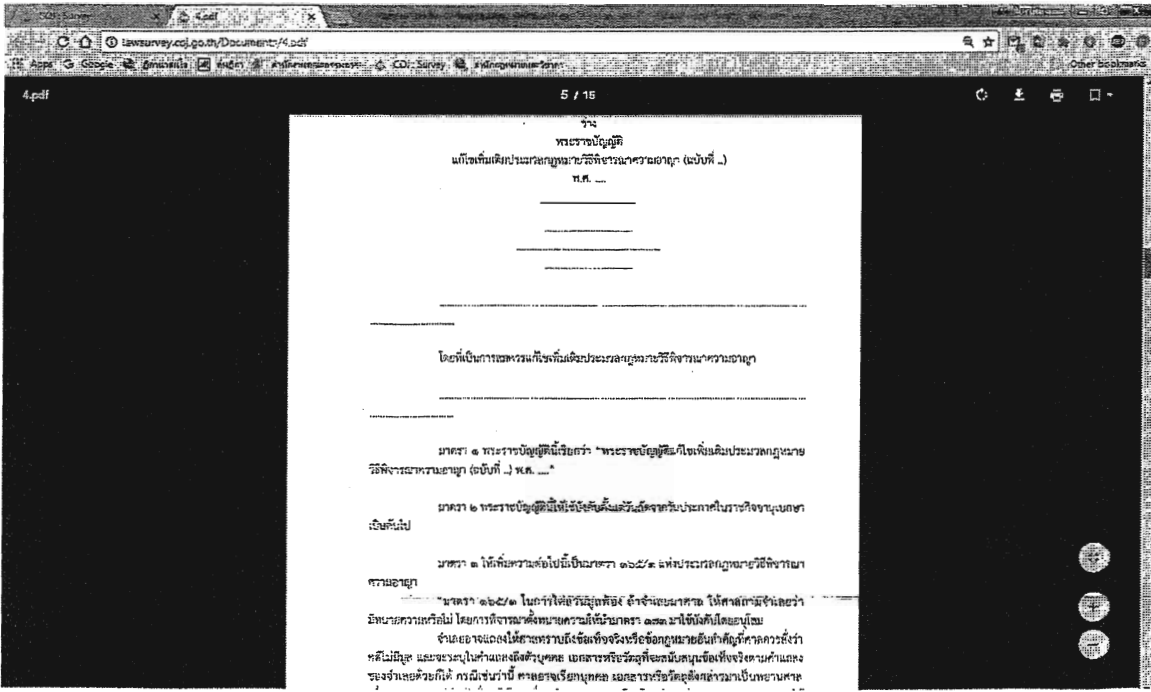
หลักฐานการดำเนินการตามมาตรา ๗๗ วรรคสอง
ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐
เกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมาย
วิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (การไต่สวนมูลฟ้อง
หลักเกณฑ์การยื่นอุทธรณ์ และค่าธรรมเนียม)

๑.๑ แจ้งประกาศสำนักงานศาลยุติธรรม เรื่องการรับฟังความคิดเห็นร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (การได้ส่วนมูลฟ้องหลักเกณฑ์การยื่นอุทธรณ์ และค่าธรรมเนียม)

๑.๔ ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (การไต่สวนมูลฟ้อง หลักเกณฑ์การยื่นอุทธรณ์และค่าธรรมเนียม)

๑.๖ ข้อมูลประกอบการรับฟังความคิดเห็น

ข้อมูลประกอบการรับฟังความคิดเห็น

ร่างพระราชบัญญัติฉบับแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ...) พ.ศ. ...

(การให้สัตยาบันร่าง พ.ร.บ.ฉบับแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา)

(แก้ไขเพิ่มเติมกฎหมาย)

๑. วัตถุประสงค์และเป้าหมายของภารกิจ

เพื่อเป็นการแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา โดยกำหนดหลักเกณฑ์เพื่อคุ้มครองผู้บริสุทธิ์จากการถูกฟ้องคดีที่ผิดกฎหมาย โดยยึดถือหลักการของหลักนิติธรรมและหลักสิทธิมนุษยชนเป็นหลัก โดยคำนึงถึงประโยชน์ของประชาชนและสังคมโดยรวม การแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อปรับปรุงแก้ไขประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาให้มีความทันสมัยและสอดคล้องกับสภาพสังคมปัจจุบัน การแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อปรับปรุงแก้ไขประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาให้มีความทันสมัยและสอดคล้องกับสภาพสังคมปัจจุบัน การแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อปรับปรุงแก้ไขประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาให้มีความทันสมัยและสอดคล้องกับสภาพสังคมปัจจุบัน

๑.๑ สภาพปัญหา สภาพคุณประโยชน์และความจำเป็นของภารกิจ

โดยที่บทบัญญัติของกฎหมายเกี่ยวกับการฟ้องคดีอาญาในปัจจุบันยังไม่สอดคล้องกับสภาพสังคมและวิถีชีวิตของประชาชนในปัจจุบัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีที่ผู้ต้องหาหรือจำเลยมีความยากจนหรือมีฐานะยากจน การฟ้องคดีอาญาโดยไม่มีประกันตัวหรือการประกันตัวที่แพงเกินไป ทำให้ผู้ต้องหาหรือจำเลยไม่สามารถมาศาลเพื่อต่อสู้คดีได้ หรือการฟ้องคดีอาญาโดยไม่มีประกันตัวหรือการประกันตัวที่แพงเกินไป ทำให้ผู้ต้องหาหรือจำเลยไม่สามารถมาศาลเพื่อต่อสู้คดีได้

ทั้งนี้ เพื่อให้การพิจารณาพิพากษาคดีอาญาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถให้ความเป็นธรรมแก่ผู้ต้องหาและผู้เสียหายได้อย่างเต็มที่ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

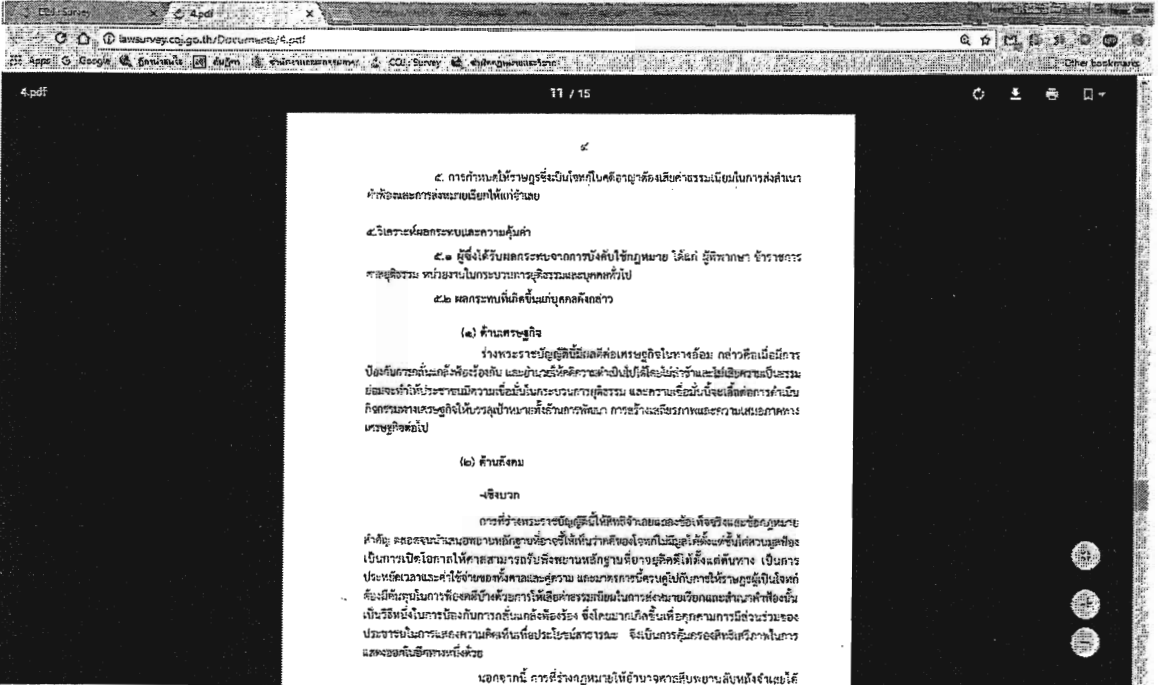
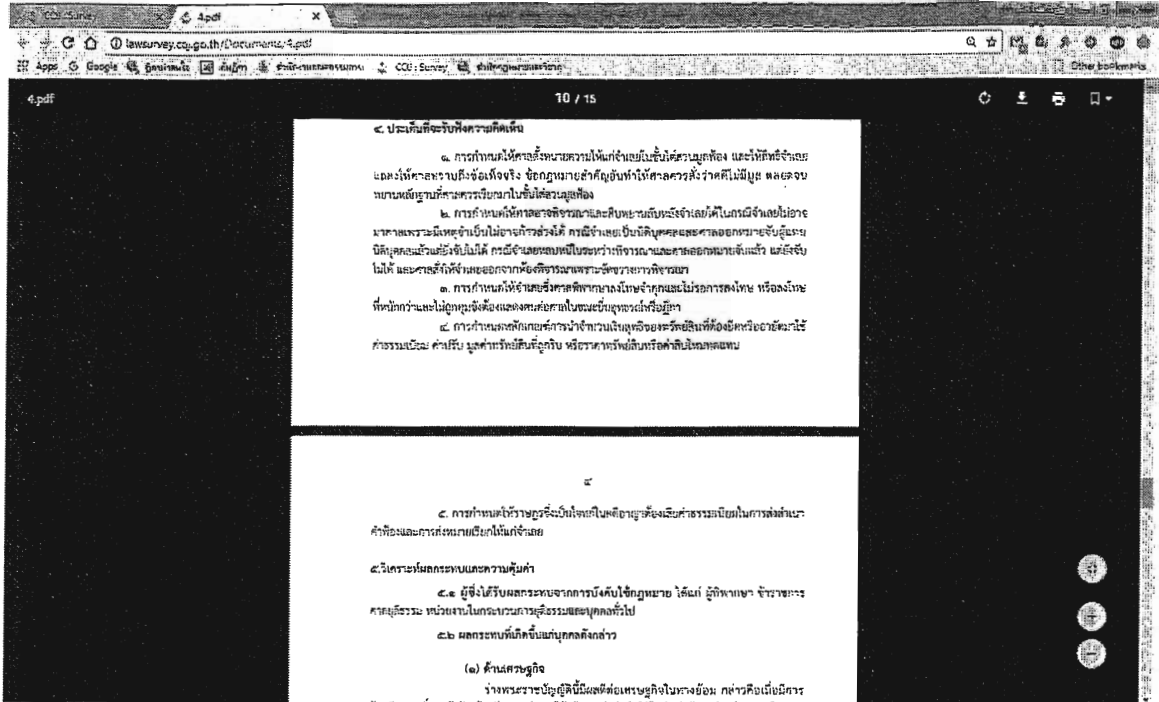
๑.๒ มาตรการที่บรรลุวัตถุประสงค์ของภารกิจ

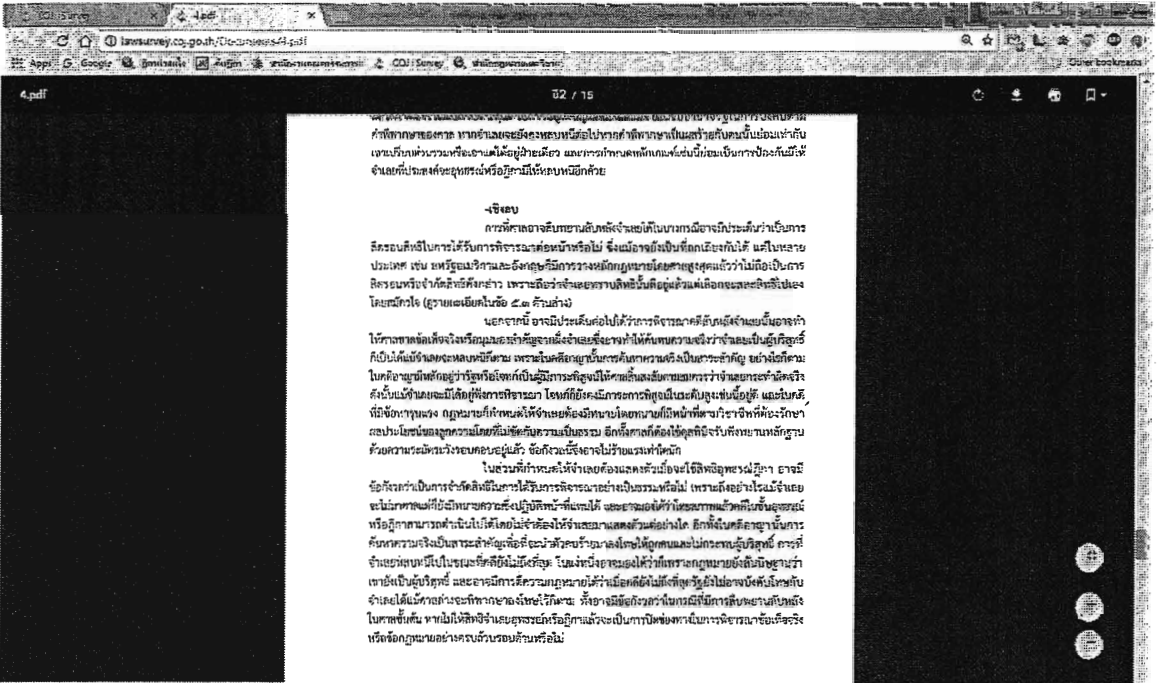
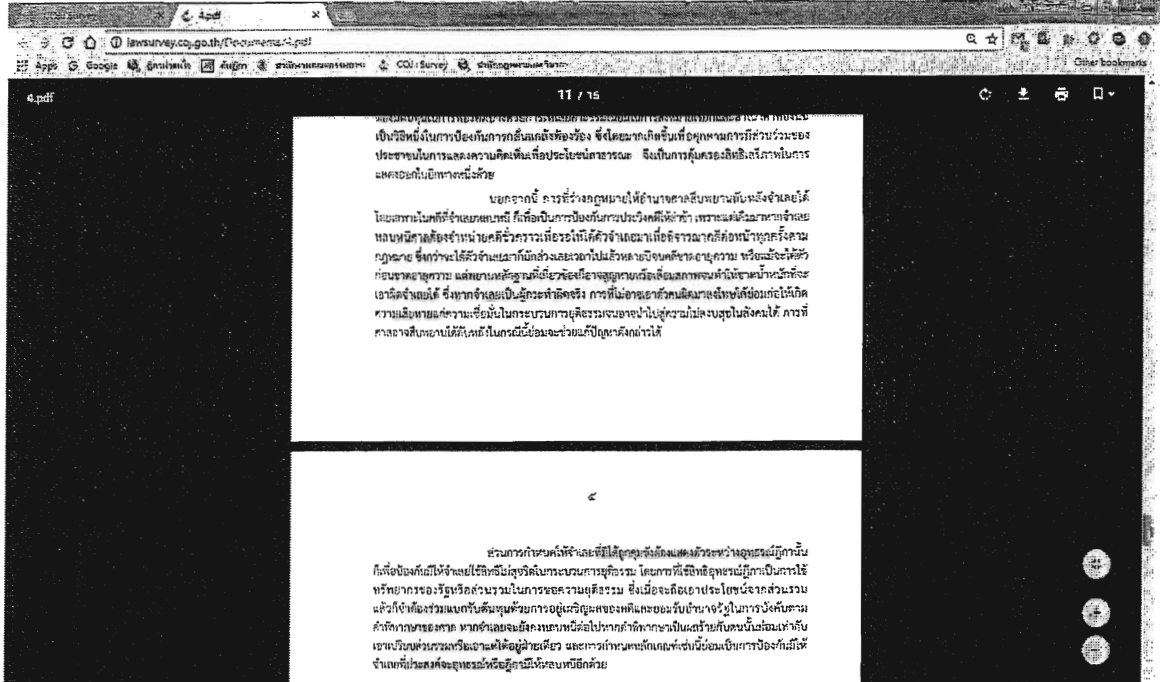
คือการที่ศาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำพระราชบัญญัตินี้ไปบังคับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถให้ความเป็นธรรมแก่ผู้ต้องหาและผู้เสียหายได้อย่างเต็มที่

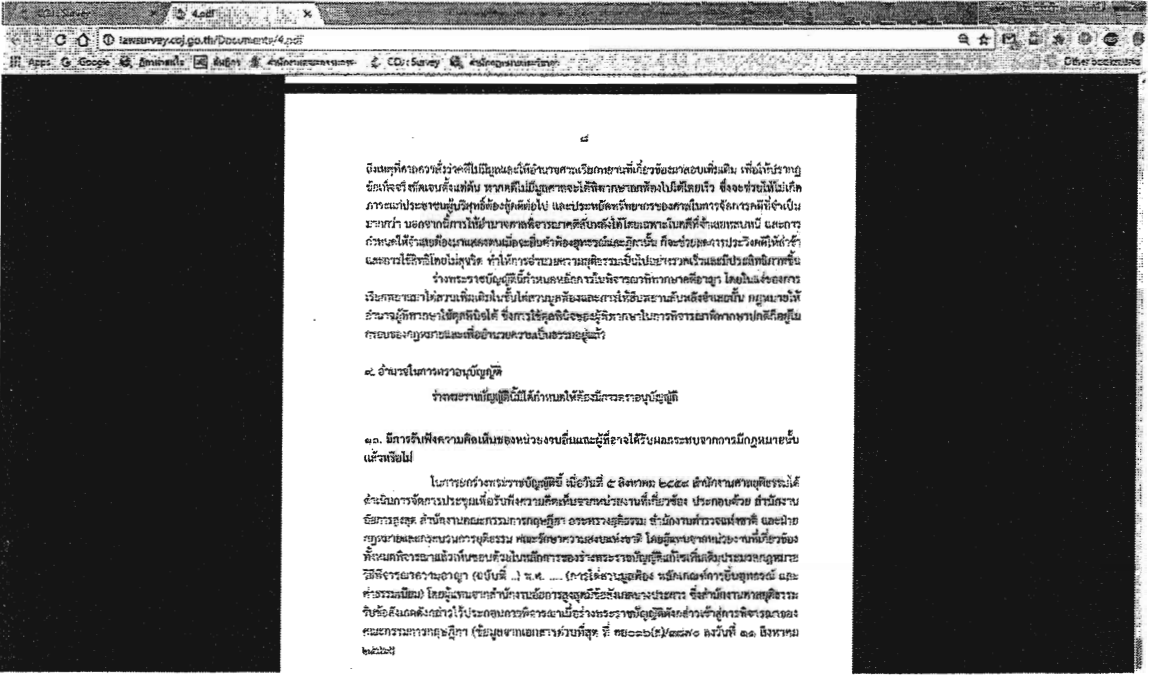
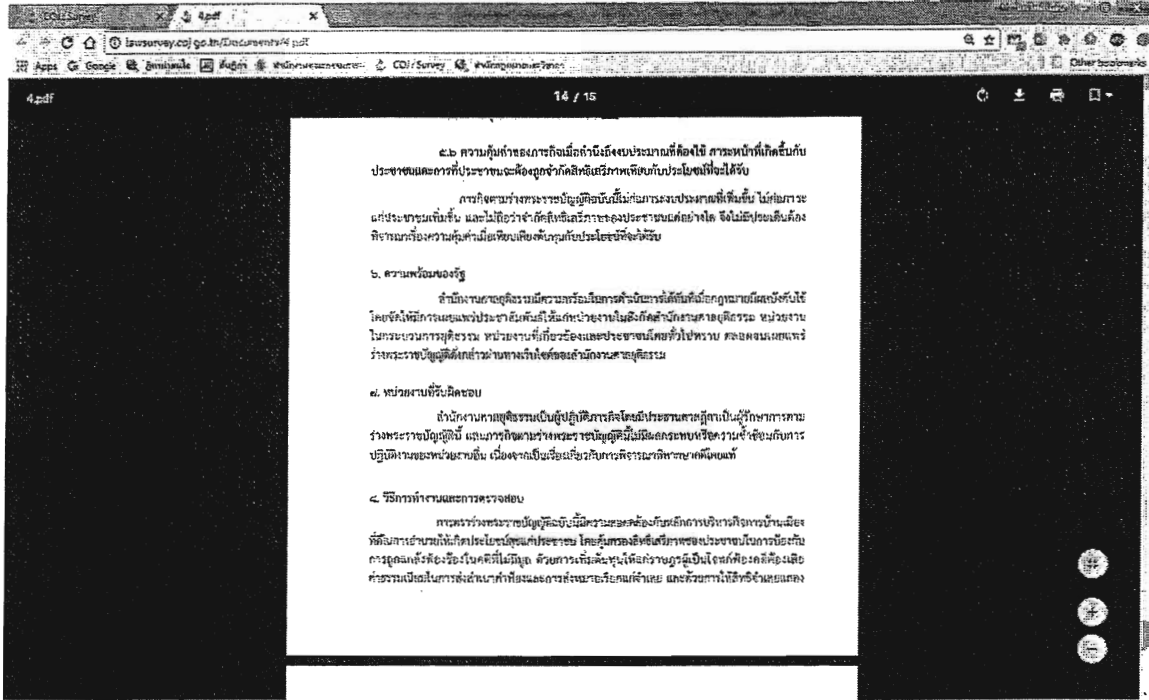
๑.๓ สมมติฐานของภารกิจและตัวชี้วัดความสำเร็จของกฎหมาย

สมมติฐานของภารกิจคือการที่ผู้ต้องหาและผู้เสียหายสามารถเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถให้ความเป็นธรรมแก่ผู้ต้องหาและผู้เสียหายได้อย่างเต็มที่

ตัวชี้วัดความสำเร็จของภารกิจคือการที่ผู้ต้องหาและผู้เสียหายสามารถเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถให้ความเป็นธรรมแก่ผู้ต้องหาและผู้เสียหายได้อย่างเต็มที่

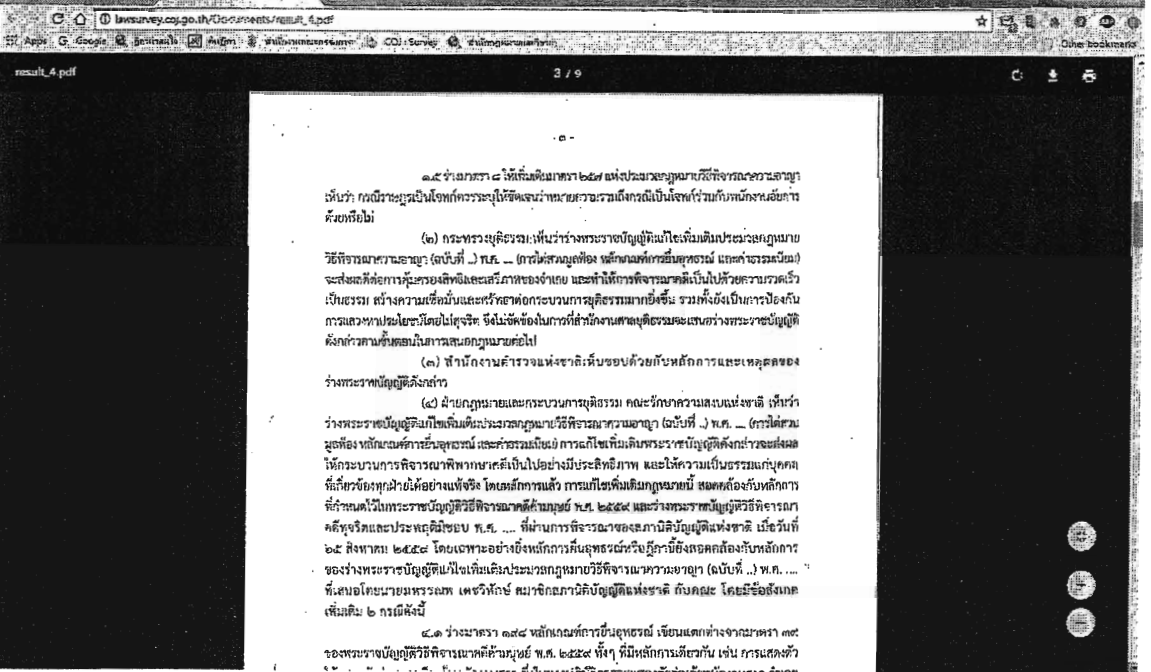
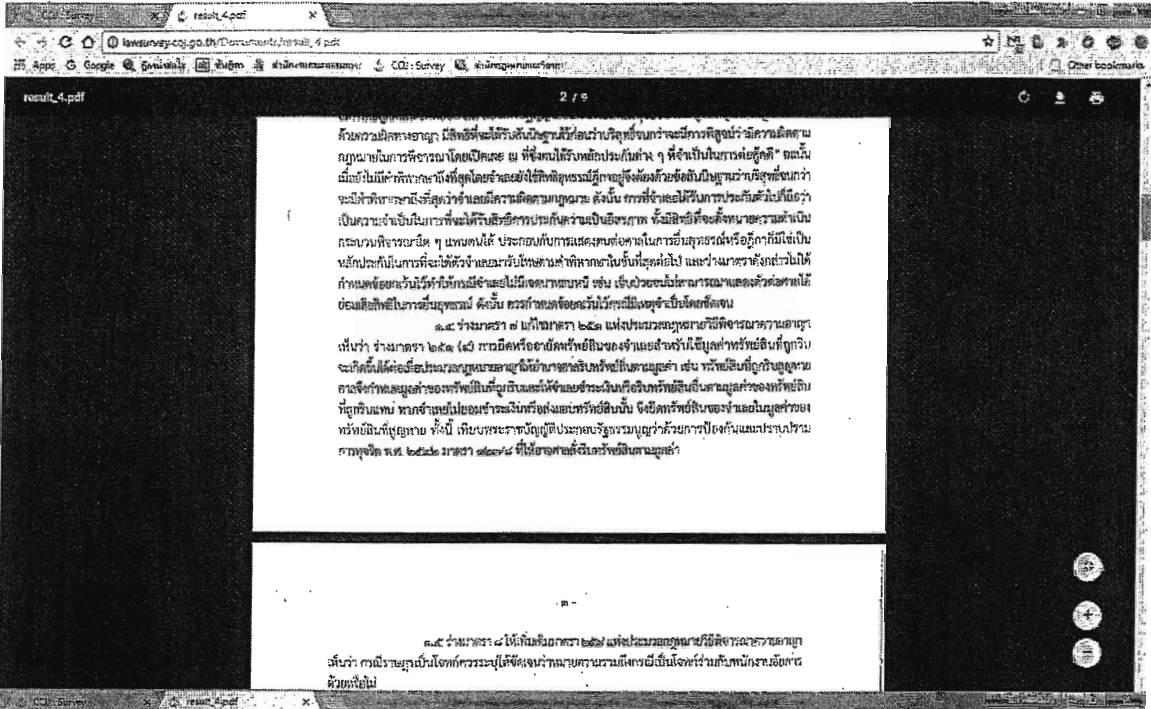

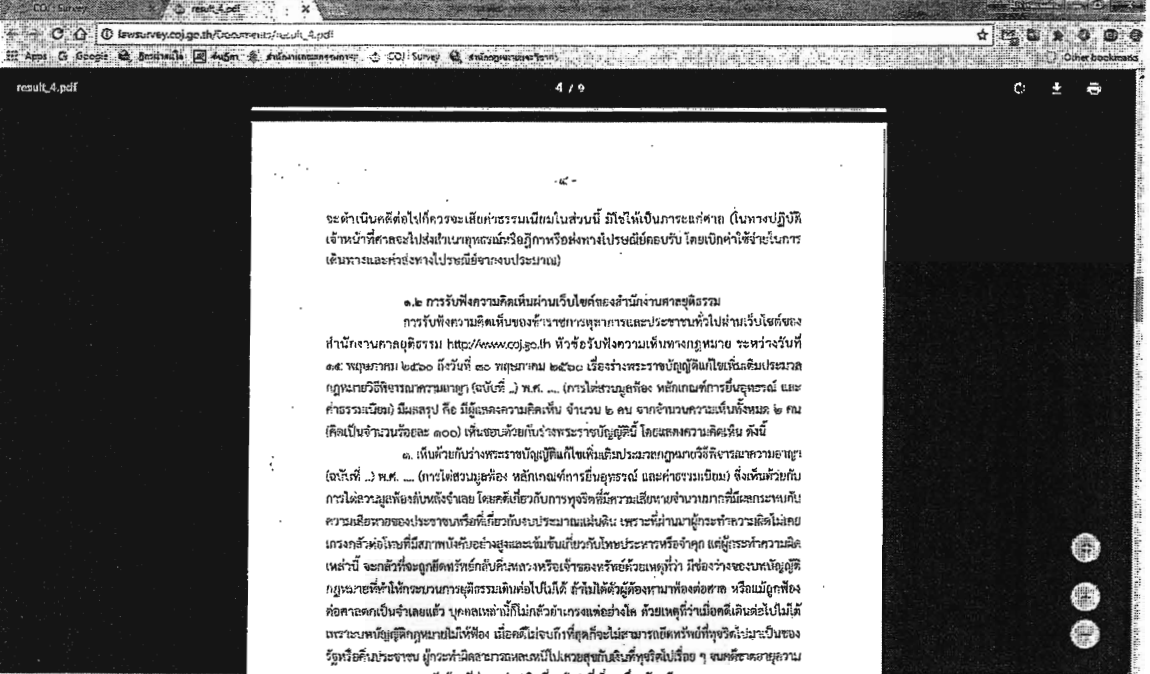
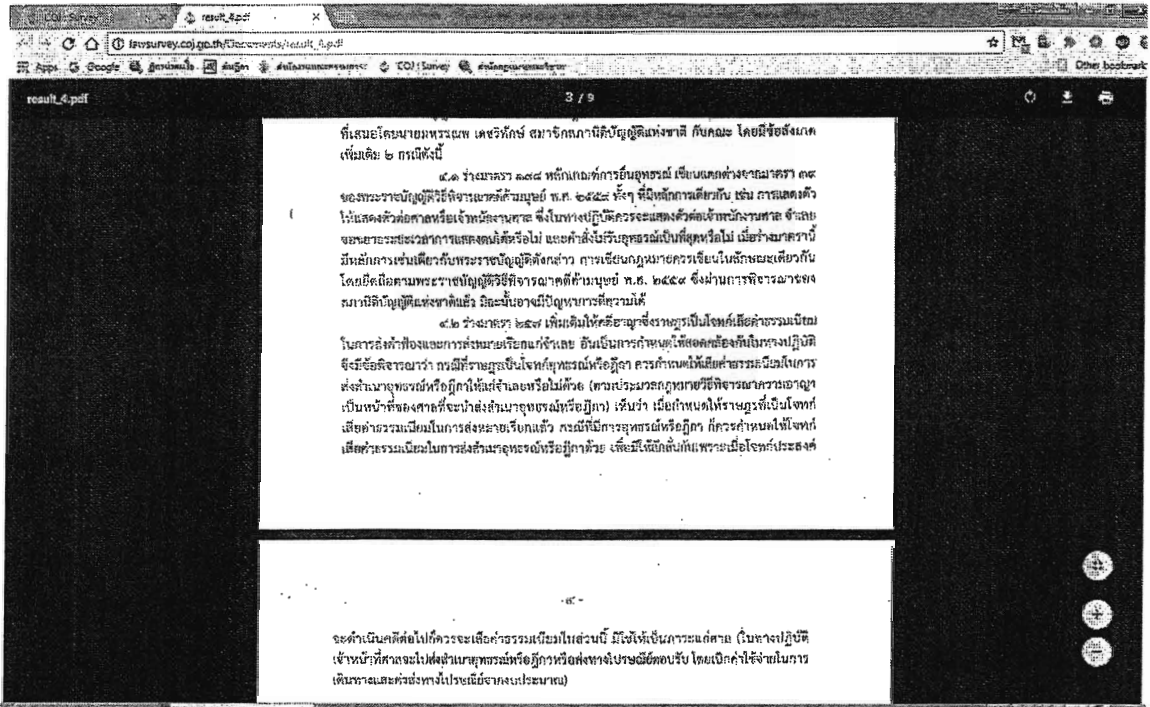

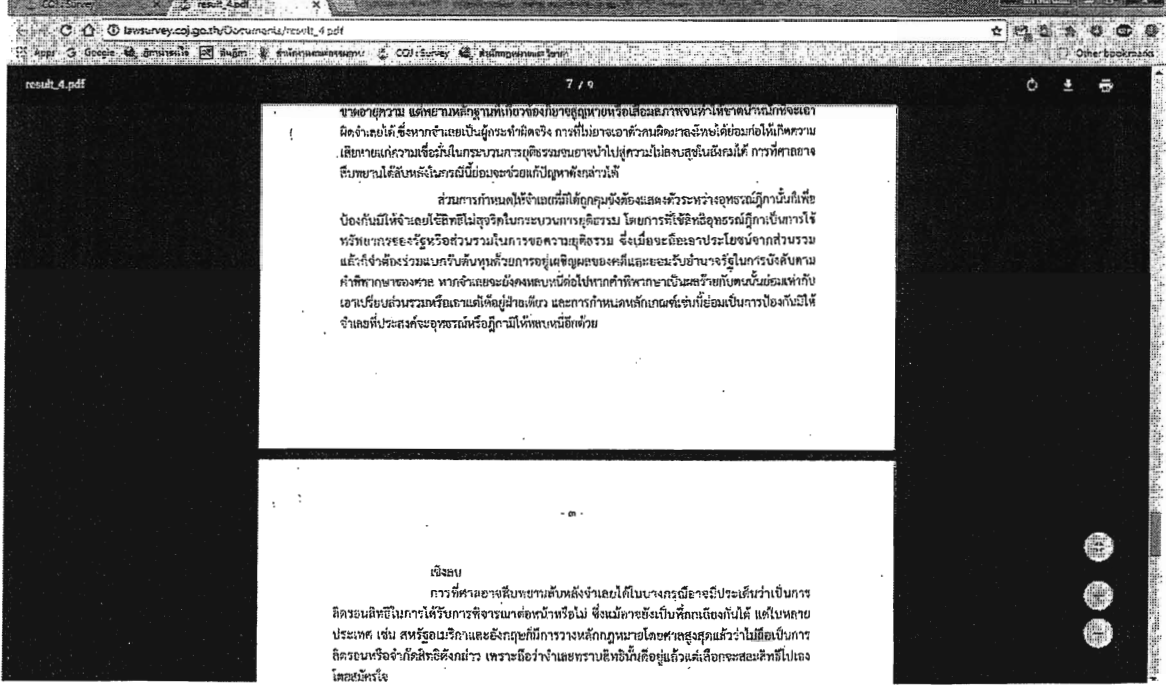
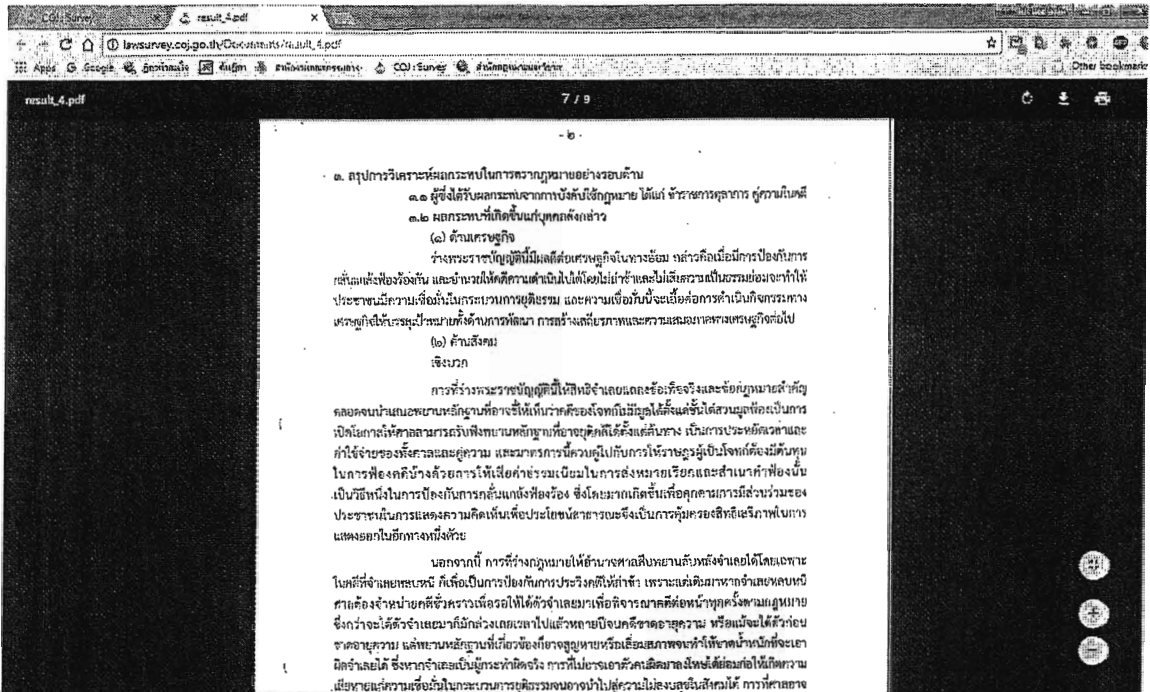

หมายเหตุ
เช่นเดียวกัน

เว็บไซต์ของสำนักกฎหมายและวิชาการศาลยุติธรรม www.jla.coj.go.th มีเนื้อหา

result_4.pdf 8 / 9

เจียงมู

การที่ศาลอาญามีอำนาจสั่งจำคุกผู้ต้องหาได้ไม่ว่ากรณีใดๆ มีประจักษ์ว่าเป็นการพิจารณาคดีที่ถูกต้องและชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ ซึ่งเมื่อพิจารณาดังนี้แล้วจะเห็นว่า ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๘๖ วรรคแรก บัญญัติไว้ว่า "การพิจารณาคดีของศาลอาญาต้องเป็นไปโดยชอบด้วยกฎหมาย" หมายความว่า การพิจารณาคดีของศาลอาญาต้องเป็นไปโดยชอบด้วยกฎหมายทั้งในแง่ของวิธีการและผลของการพิจารณาคดี ซึ่งการพิจารณาคดีของศาลอาญาที่ผิดกฎหมายนั้นย่อมเป็นไปโดยมิชอบด้วยกฎหมาย

นอกจากนี้ ยังมีประเด็นข้อพิพาทว่า การพิจารณาคดีที่ผิดกฎหมายนั้น ย่อมเป็นไปโดยมิชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ ซึ่งประเด็นข้อพิพาทนี้ ศาลอาญาได้วินิจฉัยไว้แล้วว่า การพิจารณาคดีที่ผิดกฎหมายนั้นย่อมเป็นไปโดยมิชอบด้วยกฎหมาย

ในส่วนที่กล่าวหาว่า ศาลอาญาสั่งจำคุกผู้ต้องหาโดยมิชอบด้วยกฎหมายนั้น ศาลอาญาได้วินิจฉัยไว้แล้วว่า การพิจารณาคดีที่ผิดกฎหมายนั้นย่อมเป็นไปโดยมิชอบด้วยกฎหมาย

การที่ศาลอาญาสั่งจำคุกผู้ต้องหาโดยมิชอบด้วยกฎหมายนั้นย่อมเป็นไปโดยมิชอบด้วยกฎหมาย

๓.๓ ด้านงบประมาณ

การที่ศาลอาญาสั่งจำคุกผู้ต้องหาโดยมิชอบด้วยกฎหมายนั้นย่อมเป็นไปโดยมิชอบด้วยกฎหมาย

result_4.pdf 8 / 9

การที่ศาลอาญาสั่งจำคุกผู้ต้องหาโดยมิชอบด้วยกฎหมายนั้นย่อมเป็นไปโดยมิชอบด้วยกฎหมาย

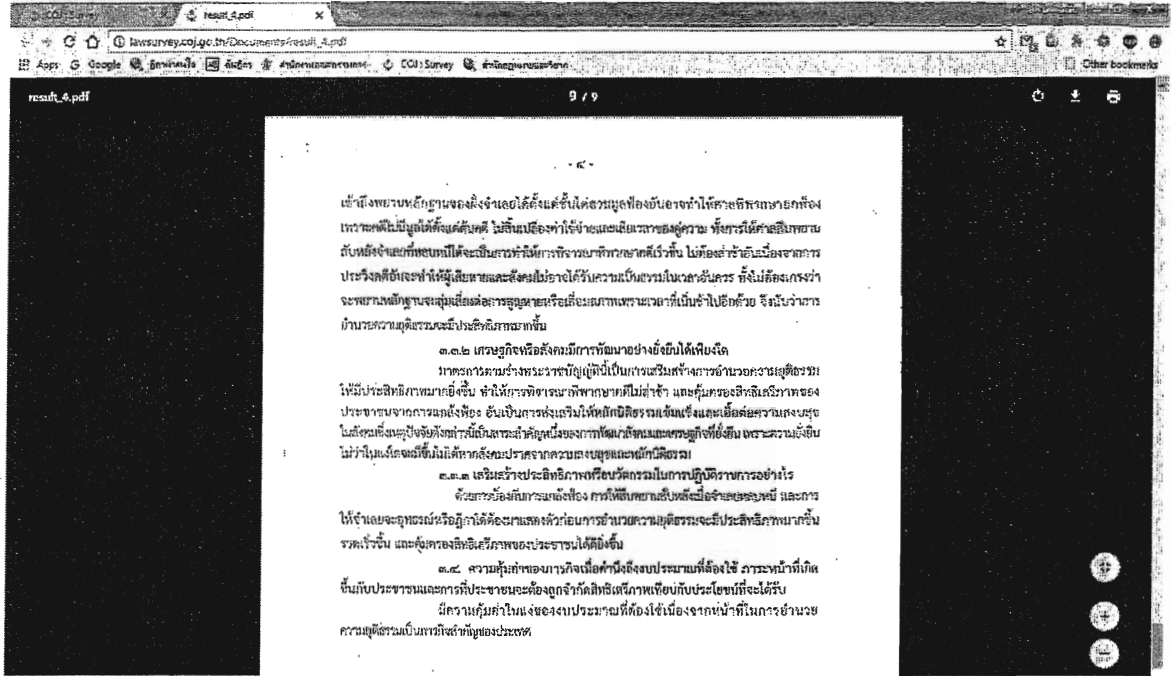
๓.๓ ประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับ

๓.๓.๑ ประชาชนจะมีการดำรงชีวิตที่ขึ้นในระบอบประชาธิปไตย และเที่ยงตรง หรือเป็นการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนมากยิ่งขึ้น

ประชาชนจะได้รับความสะดวกสบายยิ่งขึ้นในการเดินทาง โดยไม่ต้องประสบกับอุปสรรคต่างๆ ในการเดินทาง

๓.๓.๒ การส่งเสริมให้ประชาชนมีการพัฒนาอย่างยั่งยืนได้เป็นอย่างดี

มาตรการด้านนี้จะช่วยส่งเสริมให้ประชาชนมีการพัฒนาอย่างยั่งยืนได้เป็นอย่างดี

หมายเหตุ

เว็บไซต์ของสำนักกฎหมายและวิชาการศาลยุติธรรม www.jla.coj.go.th มีเนื้อหา

เช่นเดียวกัน